

LIETUVOS RESPUBLIKOS STATYBOS ĮSTATYMO NR. I-1240 1, 2, 3, 4, 11¹, 12, 14, 15, 17, 18, 22, 24, 26, 27, 27¹, 28, 33, 34, 40, 47, 49, 51 STRAIPSNIŲ, ŠEŠTOJO SKIRSNIO PAVADINIMO, 1 PRIEDO PAKEITIMO IR ĮSTATYMO PAPILDYMO 11², 27² STRAIPSNIAIS ĮSTATYMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS TERITORIJŲ PLANAVIMO IR STATYBOS VALSTYBINĖS PRIEŽIŪROS ĮSTATYMO NR. XII-459 8, 9, 10, 11, 14, 15, 23, 25¹ STRAIPSNIŲ PAKEITIMO IR 8¹ STRAIPSNIO PRIPAŽINIMO NETEKUSIU GALIOS PAKEITIMO ĮSTATYMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS PAJŪRIO JUOSTOS ĮSTATYMO NR. IX-1016 7 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS ARCHITEKTŪROS ĮSTATYMO NR. XIII-425 7, 11, 13, 15 IR 17 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS ARCHITEKTŲ RŪMŲ ĮSTATYMO NR. X-914 3, 6, 7, 8, 9 IR 11 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS ŽMONIŲ PALAIKŲ LAIDOJIMO ĮSTATYMO NR. X-1404 28 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS SAVIVALDYBIŲ INFRASTRUKTŪROS PLĖTROS ĮSTATYMO NR. XIII-2895 3, 4, 6, 7, 8, 9, 10, 15 IR 16 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS TERITORIJŲ PLANAVIMO ĮSTATYMO NR. I-1120 7, 20 IR 29 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS GAMTINIŲ DUJŲ ĮSTATYMO NR. VIII-1973 13¹ STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS ELEKTRONINIŲ RYŠIŲ ĮSTATYMO NR. IX-2135 2, 42 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS ELEKTROS ENERGETIKOS ĮSTATYMO NR. VIII-1881 75 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO IR LIETUVOS RESPUBLIKOS ŽEMĖS ĮSTATYMO NR. I-446 10 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTŲ AIŠKINAMASIS RAŠTAS

1. Įstatymų projektų rengimą paskatinusios priežastys, parengtų įstatymų projektų tikslai ir uždaviniai

Lietuvos Respublikos statybos įstatymo Nr. I-1240 1, 2, 3, 4, 11¹, 12, 14, 15, 17, 18, 22, 24, 26, 27, 27¹, 28, 33, 34, 40, 47, 49, 51 straipsnių, šeštojo skirsnio pavadinimo, 1 priedo pakeitimo ir įstatymo papildymo 11², 27² straipsniais įstatymo projekto (toliau – Įstatymo projektas Nr. 1), Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo ir statybos valstybinės priežiūros įstatymo Nr. XII-459 8, 9, 10, 11, 14, 15, 23, 25¹ straipsnių pakeitimo ir 8¹ straipsnio pripažinimo netekusiu galios pakeitimo įstatymo projekto (toliau – Įstatymo projektas Nr. 2), Lietuvos Respublikos pajūrio juostos įstatymo Nr. IX-1016 7 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto (toliau – Įstatymo projektas Nr. 3), Lietuvos Respublikos architektūros įstatymo Nr. XIII-425 7, 11, 13, 15 ir 17 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto (toliau – Įstatymo projektas Nr. 4), Lietuvos Respublikos architektų rūmų įstatymo Nr. X-914 3, 6, 7, 8, 9 ir 11 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto (toliau – Įstatymo projektas Nr. 5), Lietuvos Respublikos žmonių palaikų laidojimo įstatymo Nr. X-1404 28 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto (toliau – Įstatymo projektas Nr. 6), Lietuvos Respublikos savivaldybių infrastruktūros plėtros įstatymo Nr. XIII-2895 3, 4, 6, 7, 8, 9, 10, 5 ir 16 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto (toliau – Įstatymo projektas Nr. 7), Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo įstatymo Nr. I-1120 7, 20 ir 29 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto (toliau – Įstatymo projektas Nr. 8), Lietuvos Respublikos gamtinių dujų įstatymo Nr. VIII-1973 13¹ straipsnio pakeitimo projekto (toliau – Įstatymo projektas Nr. 9), Lietuvos Respublikos elektroninių ryšių įstatymo Nr. IX-2135 2, 42 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto (toliau – Įstatymo projektas Nr. 10), Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatymo Nr. VIII – 1881 75 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto (toliau – Įstatymo projektas Nr. 11) ir Lietuvos Respublikos žemės įstatymo Nr. I-446 10 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto (toliau – Įstatymo projektas Nr. 12) (toliau kartu – Įstatymų projektai) tikslas:

Įstatymo projektu Nr. 1 mažinama administracinė našta, skaidrinamas, supaprastinamas ir sutrumpinamas statybą leidžiančio dokumento išdavimo procesas, įtvirtinama, kad statybą leidžiantis dokumentas išduodamas pagal projektinius pasiūlymus, projektinių pasiūlymų sudėtį nustato aplinkos ministras. Šiuo pakeitimu atsisakoma savivaldybės pritarimo projektiniams pasiūlymams stadijos taip sumažinant administracinę naštą ir išvengiant savivaldybei pateiktų statinių projektų pakartotinių

tikrinimų. Šiais pakeitimais didinamas pasitikėjimas statybos dalyviais (statinio projekto, statinio ekspertizės rangovais, statytoju (užsakovu), statinio projektuotoju), suteikiant jiems didesnę atsakomybę rengiant, atliekant ekspertizę ar pateikiant statinio projektą. Pakeitimu siūloma suteikti teisę atestavimą atliekančiai organizacijai atlikti kvalifikacijos tobulinimo kursų programų derinimą.

Siekiant sudaryti sąlygas esminiam viešojo sektoriaus statinių statybos planavimui, projektavimui, statybai, eksploatavimui skiriamų išteklių naudojimo efektyvumo didinimui, skaitmeninant ir skaitmenizuojant su tuo susijusius procesus, taikant statinio informacinio modeliavimo metodus, taip paskatinant viso nacionalinio statybos sektoriaus technologinę pažangą ir konkurencingumą nustatomi statinio gyvavimo ciklo skaitmeninių duomenų kūrimo, tvarkymo, valdymo, viešinimo reikalavimai, kai taikomas statinio informacinis modeliavimas ir Nacionalinis statybos informacijos klasifikatorius.

Taip pat atlikti techninio pobūdžio pakeitimai.

Įstatymo projektu Nr. 2 suderinamas statybos valstybinės priežiūros reglamentavimas su projekte Nr. 1 keičiamu statybos reglamentavimu.

Įstatymo projektu Nr. 3 suderinamas statybą leidžiančio dokumento išdavimo proceso reglamentavimas su projekte Nr. 1 keičiamu statybos reglamentavimu.

Įstatymo projektu Nr. 4 siekiama patikslinti įstatyme nustatytus architektūros kokybės kriterijus, iškleisti jų reikšmes, nustatyti įgaliojimus aplinkos ministrui pagal šiuos kriterijus patvirtinti architektūros kokybės vertinimo metodiką, įgalioti savivaldybes, vadovaujantis aplinkos ministro patvirtinta metodika, parengti rekomendacijas dėl Metodikos taikymo (toliau – rekomendacijos) konkrečioje savivaldybėje, atsižvelgiant į konkrečioms savivaldybių teritorijoms ar jų dalims būdingus urbanistinių struktūrų ypatumus, architektūros objektų savitumus, nepažeidžiant teritorijų planavimo dokumentų sprendinių ir teisės aktų reikalavimų. Perduoti Rūmams teisę vykdyti kompetentingos institucijos funkcijas, nustatytas Lietuvos Respublikos reglamentuojamų profesinių kvalifikacijų pripažinimo įstatyme, kurias šiuo metu vykdo Aplinkos ministerija. Aplinkos ministerijos, kaip valstybės politiką formuojančios institucijos architektūros srityje, kompetencijoje liktų architektų profesinės kvalifikacijos pripažinimo politikos formavimas, jos įgyvendinimas ir reikalingų teisės aktų rengimas.

Nustatyti, terminą per kurį savivaldybės turėtų patvirtinti sąrašus objektų, kuriems privaloma organizuoti architektūrinius konkursus; Nustatyti, reikalavimą, kad rengiant Architektūros įstatyme reglamentuotų objektų architektūrinius konkursus, būtų taikomi vertinimo kriterijai, kurie remtųsi kainos ar sąnaudų ir kokybės santykiu.

Įstatymo projektu Nr. 5 siekiama stiprinti Architektų rūmų profesinę savivaldą, suteikiant Lietuvos architektų rūmams (toliau – Rūmai) teisę vykdyti architektų profesinės kvalifikacijos, įgytos Europos Sąjungos, Europos ekonominės erdvės valstybėse ir Šveicarijos Konfederacijoje bei trečiojoje valstybėse, pripažinimą, kurį dabar vykdo Aplinkos ministerija, ir kurie atlieka architektų atestavimą, įgyvendina architektų profesinę savivaldą, atlieka kitas su architekto profesine veikla susijusias funkcijas, nustatytas Architektų rūmų ir kituose įstatymuose. Siūloma Rūmams suteikti teisę vykdyti kompetentingos institucijos funkcijas, nustatytas Lietuvos Respublikos reglamentuojamų profesinių kvalifikacijų pripažinimo įstatyme, kurias šiuo metu vykdo Aplinkos ministerija. Asmens profesinės kvalifikacijos pripažinimas – tai individualaus sprendimo asmens atžvilgiu priėmimas, kuris nėra Aplinkos ministerijos, kaip valstybės politiką formuojančios institucijos jai priskirtoms sritims, kompetencija. Atsižvelgus į tai, Įstatymo projektu Nr. 4 atitinkamai tikslinama galiojančio Architektūros įstatymo 7 straipsnio 2 dalis ir 15 straipsnio 1 dalies 4 punktas, atliekami kiti galiojančio Architektų rūmų įstatymo nuostatų pakeitimai, siekiant šių Architektūros ir Architektų rūmų įstatymų nuostatų suderinamumo; Tikslinti Rūmų pirmininko funkcijas, atsižvelgus į tai, kad pagal Rūmų statutą ir šiuo metu taikomą praktiką, jis atlieka – Rūmų pirmininko, Rūmų tarybos pirmininko ir Rūmų tarybos nario funkcijas; Sukurti teisinį pagrindą rūmų kolegialių organų, kurie nėra valdymo organai, veiklos apmokėjimui. Atsižvelgus į Lietuvos Respublikos asociacijų įstatymą (7 straipsnio 8 dalis), kuriame įtvirtinta bendra taisyklė, kad asociacijos įstatuose nustatytų *kolegialių organų, kurie nėra valdymo organai, nariams už veiklą neatlyginama* ir į šio įstatymo 1 straipsnio 2 dalyje įtvirtintą nuostatą, kad „*asociacijoms, kurių veiklą reglamentuoja kiti įstatymai, šio Įstatymo nuostatos taikomos tiek, kiek jos neprieštarauja kitų įstatymų nuostatom*“, siūloma Įstatymo projekte Nr. 5, kuris yra specialus Rūmų

veiklą reglamentuojantis įstatymas, nustatyti, kad rūmų kolegialių organų, kurie nėra valdymo organai, veikla galėtų būti apmokama.

Įstatymo projektas Nr. 6 – atsižvelgiant į Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo nuostatas, susijusias su mero vykdomomis funkcijomis, sprendimą dėl draudimo laidoti kapinių dalyje arba visoje jų teritorijoje priėmimo funkciją pavesti priimti ne savivaldybės administracijos direktoriui, bet merui.

Įstatymo projektas Nr. 7 parengtas, siekiant suderinti Įstatymo projekto Nr. 7 ir Įstatymo projekto Nr. 1 nuostatas ir įgyvendinant 2021-09-17 Lietuvos savivaldybių apklausos dėl Savivaldybių infrastruktūros plėtros įstatymo Nr. XIII-2895 (toliau – SIPĮ) taikymo pateiktų pasiūlymų tobulinti šio įstatymo nuostatas analizės rezultatus.

Įstatymo projektu Nr. 8 siekiama teritorijų planavimo proceso įgyvendinimo vykdomąsias funkcijas, kurios nėra Aplinkos ministerijos, kaip politiką formuojančios institucijos funkcijos, perduoti Vyriausybės įgaliotai institucijai ar kitam juridiniam asmeniui. Taip pat siekiama patikslinti nuostatą, kurioje nustatyta, kad mero ar jo įgalioto savivaldybės administracijos valstybės tarnautojas nurodo teritorijos naudojimo reglamento parametrus. Siūloma šia funkciją atlikti suteikti savivaldybės vyriausiajam architektui, atsižvelgus į Architektūros įstatymo reglamentuotas savivaldybių vyriausiųjų architektų funkcijas, ir atitinkamai suderinti šių įstatymų nuostatas.

Įstatymo projektais Nr. 9 – 11 siekiama numatyti, kad elektroninių ryšių infrastruktūros kilnojamųjų daiktų, elektros energetikos objektų ir įrenginių, gamtinių dujų sistemos skaitmeniniai duomenys, kurie yra kilnojamieji daiktai ir rengiami taikant statinio informacinį modeliavimą ir nacionalinį statybos informacijos klasifikatorių būtų gyvavimo cikle kuriami, tvarkomi, valdomi ir viešinami pagal Įstatymo projekte Nr. 1 nurodytus reikalavimus.

Įstatymo projektu Nr. 12 suderinamas atlyginimo už galimybę statyti valstybinėje žemėje sumokėjimo momentas su Projekte Nr. 1 keičiamu statybą leidžiančio dokumento išdavimo proceso reglamentavimu.

Įstatymų projektų uždaviniai:

1. optimizuoti Statybą leidžiančio dokumento išdavimo procesą, sumažinti administracinę naštą, apibrėžti teisės vykdyti statybos darbus įgijimo momentą;

2. patikslinti esminių statinio projekto sprendinių sąvoką;

3. patikslinti nuostatą, kad ūkio ar mišrų statybos organizavimo būdą turi teisę pasirinkti fiziniai ir juridiniai asmenys, atliekantys statinių paprastąjį remontą, fiziniai asmenys, statantys naują, rekonstruojantys, remontuojantys ar griauantys vieną vieno buto iki 300 m² statinio projekte nurodyto statinio bendrojo ploto gyvenamąjį namą ar nesudėtingąjį statinį ir iki 300 m² statinio bendrojo ploto jų priklausinius viename žemės sklype;

4. apibrėžti, kad asmenys, siekiantys būti įrašyti į teismo ekspertų sąrašą ir teikti teismo ekspertizės paslaugas Teismo ekspertizės įstatymo nustatyta tvarka turi būti atestuoti architektai ar statybos inžinieriai, turinys teisę eiti ypatingųjų ir (ar) neypatingųjų statinių projekto ekspertizės vadovo, projekto dalies ekspertizės vadovo, statinio ekspertizės vadovo, statinio dalies ekspertizės vadovo pareigą

5. patikslinti, kad būti branduolinės energetikos objekto statinių statybos rangovais gali asmenys įgiję ypatingųjų statinių statybos rangovo kvalifikaciją;

6. patikslinti, kad būti ypatingųjų ar neypatingųjų statinių, esančių kultūros paveldo objekto teritorijoje, jo apsaugos zonoje, kultūros paveldo vietovėje, statybos rangovu gali asmenys įgiję ypatingųjų statinių statybos rangovo kvalifikaciją;

7. įtvirtinti, kad statybą leidžiančio dokumento neprivaloma gauti, bet privaloma pranešti apie statybos pradžią ir pateikti Statybos įstatyme nurodytus dokumentus kitos (fermų, ūkio, šiltnamių) paskirties naujo pastato statybai kaimo gyvenamosiose vietovėse žemės ūkio paskirties žemėje pagal tipinį statinio projektą, jei savivaldybės administracija tokį projektą patvirtino aplinkos ministro nustatyta tvarka ir sąlygomis;

8. įtvirtinti, kad Statybą leidžiančius dokumentus Lietuvos Respublikos teritoriniuose vandenyse, išskirtinėje ekonominėje zonoje ir kontinentiniame šelfe, taip pat įgyvendinant ypatingos valstybinės svarbos projektus bei naujų ypatingųjų ir neypatingųjų statinių statybai pajūrio juostoje, išduoda savivaldybės meras ar jo įgaliotas savivaldybės administracijos valstybės tarnautojas;

9. įtvirtinti, kad savivaldybės mero ar jo įgalioto savivaldybės administracijos valstybės tarnautojo išduotų statybą leidžiančių dokumentų Lietuvos Respublikos teritoriniuose vandenyse, išskirtinėje ekonominėje zonoje ir kontinentiniame šelfe, taip pat statybą leidžiančių dokumentų išduotų įgyvendinant ypatingos valstybinės svarbos projektus teisėtumą aplinkos ministro nustatyta tvarka privalomai tikrina Valstybinė teritorijų planavimo ir statybos inspekcija prie Aplinkos ministerijos. Statybą leidžiančių dokumentų naujų ypatingųjų ir neypatingųjų statinių statybai pajūrio juostoje, išduotų Lietuvos Respublikos pajūrio juostos įstatymo ir aplinkos ministro nustatyta tvarka, teisėtumą privalomai tikrina Valstybinė teritorijų planavimo ir statybos inspekcija prie Aplinkos ministerijos;

10. patikslinti institucijų, kurios aplinkos ministro nustatyta tvarka tikrina statinio projektų sprendinių atitiktį nustatytiems reikalavimams, funkcijas ir sąrašą;

11. patikslinti įmokos už savavališkos statybos įteisinimą apskaičiavimo principus;

12. atsižvelgiant į Architektūros įstatymo 10 straipsnio 2 dalį įtvirtinti savivaldybės vyriausiojo architekto funkcijas;

13. atsižvelgiant į tai, kad tam tikrais atvejais kyla rizika, jog vėjo elektrinių parko vystytojui gali tekti gauti naują statybą leidžiantį dokumentą net jeigu statoma mažesnė vėjo elektrinė nei nurodyta statybą leidžiančiame dokumente, kas pareikalautų neracionaliai daug papildomo laiko projekto vystymo procese kartojant visas procedūras, patikslinti Statybos įstatymo 27 straipsnio 33 dalies nuostatas;

14. patikslinti 47 straipsnio 2 dalį nurodant, kad nuostatos dėl nuosavybės teisių perleidimo sandorių sudarymo taikomos tais atvejais, kai pastatams statybą leidžiantis dokumentas išduotas po 2024 m. sausio 1 d.;

15. patikslinti statinio naudojimo priežiūros sąvoką, aiškiai reglamentuojant, kad viešojo administravimo subjekto vykdoma statinio naudojimo kontrolė apima ir statinio naudojimą, pagal Statybos įstatymo nuostatas, suteikti viešojo administravimo subjektų, atliekančių statinio naudojimo priežiūrą, pareigūnams teisę reikalauti iš statinio naudotojo su statinio paskirtimi susijusių ekonominės veiklos dokumentų ir kitų su statinio naudojimu susijusių dokumentų, pagal kuriuos būtų galima nustatyti, ar statinyje vykdoma ekonominė veikla atitinka statinio naudojimo paskirtį;

16. įtvirtinant nekilnojamojo turto kadastro objektų kiekio, kaip esminio statinio projekto sprendinių ir esminio statinio reikalavimų sąvoką, papildyti įstatymą nauja statinio projekto rūšimi, kuria atliekamas naujų nekilnojamojo turto kadastro objektų formavimas ar esamų pertvarkymas;

17. pakeisti atlyginimo už galimybę statyti valstybinėje žemėje sumokėjimo momentą;

18. įtvirtinti, kad vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatytais atvejais taikant statinio informacinį modeliavimą statinio, jo aplinkos ir elektroninių ryšių infrastruktūros, elektros energetikos objektų ir įrenginių, gamtinių dujų sistemos kilnojamųjų daiktų gyvavimo cikle skaitmeniniai duomenys būtų kuriami, tvarkomi, valdomi ir viešinami taikant nacionalinį statybos informacijos klasifikatorių (toliau – NSIK) pagal Vyriausybę ar jos įgaliotos institucijos nustatytus atvejus ir tvarką. Apibrėžti naujas su statinio informacinio modeliavimu taikymu susijusias sąvokas – statinio informacinis modeliavimas, gyvavimo ciklas, nacionalinis statybos informacinis klasifikatorius.

19. patikslinti statybinių tyrinėjimų sąvoką nustatant, kad atliekant statybinius tyrinėjimus turi būti atliekami normatyviniuose statybos techniniuose dokumentuose nustatyti geodezijos ir kartografijos darbai, nes pagal šiuo metu galiojantį Lietuvos Respublikos geodezijos ir kartografijos įstatymą (toliau – GKĮ) geodeziniai tyrinėjimai neatliekami, o vykdomi geodezijos ir kartografijos darbai. Atsižvelgiant į tai keičiamas Statybos įstatymo 14 straipsnio 1 dalies 7 punktą ir 15 straipsnio 1 dalies 1 punktą nustatant, kad statytojas (užsakovas) arba jo pavestas rangovas privalo užsakyti normatyviniuose statybos techniniuose dokumentuose nustatytus geodezijos ir kartografijos darbus, kuriuos atlieka GKĮ nurodyti asmenys.

Įstatymų projektų rengimą paskatinusios priežastys:

1. atsižvelgiant į darbo grupių, nagrinėjusių statybą leidžiančių dokumentų išdavimo procesą ir jo tobulinimo galimybes, išsakytus siūlymus, atliktas statybą leidžiančio dokumento išdavimo proceso reglamentavimo pakeitimas;

2. atsižvelgiant į 2022-12-23 Generalinės prokuratūros raštą „Dėl teisės aktų tobulinimo“;

3. atsižvelgiant į 2023-04-14 asociacijos „Investors‘ Forum“ raštą „Asociacijos „Investors‘ Forum“ investicinės aplinkos gerinimo pasiūlymai“;

4. atsižvelgiant į Lietuvos Respublikos Seimo Aplinkos apsaugos komiteto 2022-12-07 posėdžio protokole Nr. 107-P-51 Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijai pavestus uždavinius;

5. atsižvelgiant į Aplinkos ministro 2022-11-30 įsakymu Nr. V-197 „Dėl darbo grupės teisės aktų, reglamentuojančių projektuojamų statinių paskirties reikalavimų kriterijus, tobulinimo pasiūlymams pateikti sudarymo“ sudarytos darbo grupės pasiūlymus;

6. atsižvelgiant į Aštuonioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos nuostatų įgyvendinimo plano, patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2021 m. kovo 3 d. nutarimu Nr. 155 „Dėl Aštuonioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos nuostatų įgyvendinimo plano patvirtinimo“, nuostatas Vyriausybė yra įsipareigojusi vykdyti Vyriausybės programos projektą „Tvarūs ir pasiekiami miestai“ ir yra pavedusi Aplinkos ministerijai parengti ir patvirtinti teisės aktus, susijusius su statinio informacinio modeliavimo metodų taikymu (šio plano 6.2.22 papunktis);

7. atsižvelgiant į Vyriausybės protokolinį sprendimą, išdėstytą Vyriausybės 2020 m. rugpjūčio 12 d. pasitarimo protokole Nr. 35 (klausimas Nr. 2 „Dėl Nacionalinio statybos informacijos klasifikatoriaus pasirinkimo“), kuriuo buvo pritarta Aplinkos ministerijos siūlymui įsteigti NSIK ir jo valstybinę informacinę sistemą, sukuriant sąsajas tarp NSIK ir valstybių informacinių sistemų, registrų, kadastrų bei jose esančių duomenų suderinamumą, ir kuriuo Aplinkos ministerijai buvo pavesta parengti ir pateikti Vyriausybei projektus teisės aktų, suteikiančių įgaliojimus Vyriausybei ar jos įgaliotai institucijai priimti su NSIK ir jo valstybine informacine sistema susijusius teisės aktus;

8. atsižvelgiant į Lietuvos Respublikos Seime 2022-06-30 priimto Lietuvos Respublikos žemės įstatymo Nr. I-446 pakeitimo įstatymo (TAR, 2022-07-15, Nr. 15638) nuostatas, nuo 2023-01-04 Aplinkos ministerija formuoja valstybės politiką žemės tvarkymo, žemės reformos, žemėtvarkos, nekilnojamojo turto kadastro, žemės naudojimo valstybinės kontrolės, geodezijos, kartografijos, erdvinio duomenų rinkinių tvarkymo ir Lietuvos erdvinės informacijos infrastruktūros plėtojimo srityse.

2. Įstatymo projekto iniciatoriai (institucija, asmenys ar piliečių įgalioti atstovai) ir rengėjai

Įstatymų projektų iniciatorė – Aplinkos ministerija. Įstatymų projektus parengė Aplinkos ministerijos Statybos ir būsto politikos grupės (vadovas Dainius Čergelis, tel. 8 616 98137, el. p. dainius.cergelis@am.lt) analitikas Žilvinas Sperauskas tel. 8 646 84725, el. p. zilvinas.sperauskas@am.lt ir vyriausioji specialistė Vaiva Rumbutienė, tel. 8 695 31922, el. p. vaiva.rumbutiene@am.lt; Architektūros ir inovacijų politikos grupės (vadovė Asta Rokickienė, tel.: 8 695 67967, el. p. asta.rokickiene@am.lt) analitikė Daiva Vencienė, tel. 8 616 34857, el. p. daiva.venciene@am.lt ir vyriausioji specialistė Algimantė Treinienė, tel.: 8 64693675, el. p. algimante.treiniene@am.lt; Žemės ir teritorijų planavimo politikos grupės (laikinais einanti Žemės ir teritorijų planavimo politikos grupės vadovo funkcijas Algė Staniūnaitė-Tonkich, tel. 8 695 17731, el. p. alge.staniunaite-tonkich@am.lt) vyriausioji specialistė Lina Masliukienė, tel. 8 682 54553, el. p. lina.masliukiene@am.lt; Erdvinių duomenų politikos grupės (vadovė Aušra Kalantaitė, tel. 8 669 52682, el. p. ausra.kalantaite@am.lt) patarėja Aušra Balsytė, 8 696 86148, el. p. ausra.balysyte@am.lt.

3. Kaip šiuo metu yra reguliuojami Įstatymo projekte aptarti teisiniai santykiai

Savivaldybės meras (jo įgaliotas savivaldybės administracijos valstybės tarnautojas) pritaria projektiniams pasiūlymams (jeigu jie parengti). Statybą leidžiantis dokumentas išduodamas pateikus techninį (techninį darbo) projektą.

Pagal Statybos įstatymo 12 straipsnio 12 dalį, Aplinkos ministerija derina atestuotų statybos inžinierių ir architektų kvalifikacijos tobulinimo kursų programas, o pagal Teritorijų planavimo įstatymo 40 straipsnio 5 dalį kvalifikacijos tobulinimo programas derina atestavimą atliekanti organizacija (atitinkamai Lietuvos architektų rūmai ir Statybos sektoriaus vystymo agentūra).

Statybos inžinierių ir architektų atestavimą atlieka įstatyme nurodytos atitinkamos institucijos - Vyriausybės įgaliota įstaiga, kurios funkcijos apibrėžtos 11¹ straipsnyje (Statybos sektoriaus vystymo agentūra) ir Lietuvos architektų rūmai.

Statybos įstatymo 14 straipsnio 2 dalies 2 punkte nustatyta, kad pasirinkti statybos organizavimo būdą: rangos, ūkio ar mišrų (dalį darbų atliekant rangos, dalį – ūkio būdu), kuris neprieštarautų šiam įstatymui ir jo įgyvendinamiesiems teisės aktams. Ūkio ar mišrų statybos organizavimo būdą turi teisę

pasirinkti fiziniai asmenys, atliekantys statinių paprastąjį remontą, fiziniai asmenys, statantys naują, rekonstruojantys, remontuojantys ar griauinantys vieną vieno buto iki 300 m² statinio projekte nurodyto statinio bendrojo ploto gyvenamąjį namą ar nesudėtingąjį statinį ir jų priklausinius viename žemės sklype.

Šiuo metu neapibrėžta, kas gali būti įrašytu į teismo ekspertų sąrašą ir teikti teismo ekspertizės paslaugas.

Šiuo metu Statybos įstatymo 27 straipsnyje nurodytas nepilna institucijų, kurios aplinkos ministro nustatyta tvarka tikrina statinio projektų sprendinių atitiktį nustatytiems reikalavimams, sudėtis.

Statybos įstatymo 27 straipsnio 3 dalyje nustatyta, kad statybą leidžiančius dokumentus Lietuvos Respublikos teritoriniuose vandenyse, išskirtinėje ekonominėje zonoje ir kontinentiniame šelfe, taip pat įgyvendinant ypatingos valstybinės svarbos projektus ir leidimus tęsti sustabdytą statybą išduoda aplinkos ministro nustatyta tvarka Valstybinė teritorijų planavimo ir statybos inspekcija prie Aplinkos ministerijos. Statybą leidžiančius dokumentus naujų ypatingųjų ir neypatingųjų statinių statybai pajūrio juostoje išduoda Valstybinė teritorijų planavimo ir statybos inspekcija prie Aplinkos ministerijos Lietuvos Respublikos pajūrio juostos įstatymo ir aplinkos ministro nustatyta tvarka.

Šiuo metu nėra aiškiai reglamentuota, kad statinio naudojimo priežiūra apima ir kontrolę ar statinys naudojamas pagal pagrindinę jo paskirtį, o viešojo administravimo subjektų atliekančių statinio naudojimo priežiūrą, pareigūnams vykdant statinio naudojimo priežiūrą suteikta teisė reikalauti iš statinio naudotojo tik statinio priežiūros dokumentų susijusių su statinio technine būkle ir parametrais.

Šiuo metu nekilnojamojo turto kadastro objektų kiekis nėra esminis statinio projekto sprendinys.

Šiuo metu pagal galiojančią Statybos įstatymą vykdant statybinius tyrinėjimus atliekami geodeziniai tyrinėjimai kurių metu sukuriamos geodezinės nuotraukos. Tačiau šios nuostatos prieštarauja galiojančiom GKĮ nuostatom, nes pagal jas vietoje geodezinių tyrinėjimų turi būti atliekami geodezijos ir kartografijos darbai, įskaitant ir topografinių ir inžinerinių planų bei kitos GKĮ numatytos produkcijos sukūrimo darbus. Atsižvelgiant į tai tikslinama statybinių tyrinėjimų sąvoką nustatant, kad atliekant statybinius tyrinėjimus turi būti atliekami normatyviniuose statybos techniniuose dokumentuose nustatyti geodezijos ir kartografijos darbai ir keičiamas Statybos įstatymo 14 straipsnio 1 dalies 7 punktas ir 15 straipsnio 1 dalies 1 punktas nustatant, kad statytojas (užsakovas) arba jo pavestas rangovas privalo užsakyti normatyviniuose statybos techniniuose dokumentuose nustatytus geodezijos ir kartografijos darbus, kuriuos atlieka GKĮ nurodyti asmenys.

Pagal Aštuonioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos nuostatų įgyvendinimo plano, patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2021 m. kovo 3 d. nutarimu Nr. 155 „Dėl Aštuonioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos nuostatų įgyvendinimo plano patvirtinimo“, nuostatas Vyriausybė yra įsipareigojusi vykdyti Vyriausybės programos projektą „Tvarūs ir pasiekiami miestai“ ir yra pavedusi Aplinkos ministerijai parengti ir patvirtinti teisės aktus, susijusius su statinio informacinio modeliavimo metodų taikymu (šio plano 6.2.22 papunktis).

Pagal dabar galiojančius teisės aktus, pareiga taikyti statinio informacinį modeliavimą yra numatyta Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymo 35 straipsnio 2 dalies 13 punkto ir Lietuvos Respublikos pirkimų, atliekamų vandentvarkos, energetikos, transporto ar pašto paslaugų srities perkančiųjų subjektų įstatymo 48 straipsnio 2 dalies 12 punkte yra nustatyta pirkimo dokumentuose turi būti nurodyta kriterijai dėl statinio informacinio modeliavimo metodų taikymo Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir (ar) jos įgaliotos institucijos nustatytais atvejais ir tvarka, jeigu taikytina.

Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2021 m. gruodžio 8 d. nutarimas Nr. 1061 „Dėl reikalavimų ir (arba) kriterijų dėl statinio informacinio modeliavimo metodų taikymo“ (toliau – Vyriausybės nutarimas Nr. 1061), kuris nustato reikalavimus ir (arba) kriterijus dėl privalomo statinio informacinio modeliavimo metodų taikymo aplinkos ministro nustatyta tvarka, kurie turi būti nurodyti pirkimo dokumentuose perkančiosioms organizacijoms ir perkantiesiems subjektams tais atvejais, kai perkamos ypatingųjų statinių kategorijai priskiriamų statinių naujos statybos, rekonstravimo projektavimo paslaugos, naujos statybos, rekonstravimo darbai, kilnojamųjų daiktų (elektros energijos persiuntimui skirtų žemosios ir vidutinės įtampos elektros oro linijų, oro kabelių linijų, požeminių ir povandeninių kabelių linijų ir jų technologinių priklausinių, įskaitant transformatorines ir transformatorių pastotes ir jose įrengtus įrenginius, požeminių kabelių kanalų, linijas laikančių atramų ir kitų technologinių priklausinių, taip pat vartotojo elektros įrenginių (toliau – elektros energijos objektų ir įrenginių kilnojamieji daiktai), mažo ir

vidutinio slėgio dujotiekių (toliau – gamtinių dujų sistemų kilnojamieji daiktai), ryšių linijų, ryšių kabelių, ryšių kabelių kanalų sistemų (toliau – elektroninių ryšių infrastruktūros kilnojamieji daiktai) (toliau visi kartu gamtinių sistemų kilnojamieji daiktai, elektros energijos objektų ir įrenginių kilnojamieji daiktai, elektroninių ryšių infrastruktūros kilnojamieji daiktai vadinami kilnojamaisiais daiktais)) įrengimo, pertvarkymo projektavimo paslaugos, įrengimo, pertvarkymo darbai, kvartalų atnaujinimo (modernizavimo) projektavimo paslaugos, atnaujinimo (modernizavimo) darbai įgyvendinant urbanizuotose teritorijose esančių kvartalų atnaujinimo (modernizavimo) projektus, kai statiniams, kilnojamiesiems daiktams nustatytos pirkimo kainos sąlygos.

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2006 m. sausio 30 d. nutarimo Nr. 92 „Dėl Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymo ir Lietuvos Respublikos pirkimų, atliekamų vandentvarkos, energetikos, transporto ar pašto paslaugų srities perkančiųjų subjektų, įstatymo įgyvendinimo“ 8.3 papunkčiu ir Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2022 m. vasario 24 d. įsakymu Nr. D1-57 „Dėl Užsakovo informacijos reikalavimų patvirtinimo“, yra nustatyti reikalavimai užsakovo informacijos reikalavimams statinio projektui, vykdomam taikant statinio informacinį modeliavimą.

Pažymėtina, kad galiojančiuose įstatymuose nėra nustatyta, kad Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatytais atvejais statinio gyvavimo cikle sukuriama skaitmeniniai duomenys taikant statinio informacinį modeliavimą ir nacionalinį statybos informacijos klasifikatorių (toliau – NSIK) yra kuriami, tvarkomi, valdomi ir viešinami pagal Vyriausybę ar jos įgaliotos institucijos nustytus atvejus ir tvarką.

Statybos įstatyme įtvirtinti teisiniai santykiai yra taikomi statiniams, tačiau nėra taikomi kilnojamiesiems daiktams, išvardintiems Gamtinių dujų įstatyme, Elektroninių ryšių įstatyme ir Elektros energetikos įstatyme, kuriems Vyriausybės nutarimo Nr. 1061 nustatyta tvarka turi būti statinio informacinis modeliavimas, t. y.:

- Gamtinių dujų įstatymo 13¹ straipsnyje nustatyta, kad gamtinių dujų sistema, išskyrus gamtinių dujų sistemos kilnojamuosius daiktus, statoma Statybos įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka. Gamtinių dujų sistemos kilnojamieji daiktai projektuojami, įrengiami bei informacija apie įrengtus objektus (techniniai bei buvimo vietos duomenys) skelbiama viešai Lietuvos Respublikos energetikos ministerijos nustatyta tvarka;

- Elektros energetikos įstatymo 75 straipsnyje nustatyta, kad energetikos objektai statomi Statybos įstatymo, Teritorijų planavimo įstatymo, Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos įstatymo ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka. Vartotojų energetikos įrenginiai įrengiami Energetikos ministerijos nustatyta tvarka;

- Elektroninių ryšių įstatymo 42 straipsnyje yra nustatyta, kad elektroninių ryšių infrastruktūros įrengimą, apsaugą, bendrą naudojimą ir priežiūrą reglamentuoja Teritorijų planavimo įstatymas, Lietuvos Respublikos statybos įstatymas, Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų įstatymas, Lietuvos Respublikos planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymas, Lietuvos Respublikos kelių įstatymas, Ryšių reguliavimo tarnybos tvirtinamos Elektroninių ryšių infrastruktūros įrengimo ir naudojimo taisyklės ir kiti teisės aktai.

Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2020 m. rugpjūčio 12 d. pasitarimo protokolo Nr. 35 klausimo Nr. 2 „Dėl Nacionalinio statybos informacijos klasifikatoriaus pasirinkimo“ sprendimu buvo pritarta Aplinkos ministerijos siūlymui įsteigti NSIK ir jo valstybinę informacinę sistemą, CCI (angl. *Construction Classification International*) sistemos pagrindu sukurti NSIK, kuris naudojant sukurtos NSIK valstybinės informacinės sistemos priemones turi būti taikomas visuose viešojo sektoriaus statinių ir (ar) jiems paskirtimi artimų kilnojamųjų daiktų ir su jais susijusių objektų gyvavimo ciklo etapuose kuriamiems ir tvarkomiems duomenims ir (ar) informacijai klasifikuoti, teikti ir gauti, įskaitant šios informacijos teikimą į valstybės informacines sistemas, registrus, kadastrus ir gavimą iš jų, kad šiuos duomenis / informaciją tvarkant dalyvaujantys valstybės ir žinybiniai registrai, valstybės informacinės sistemos ir kiti informacijos šaltiniai būtų suderinti tarpusavyje. Aplinkos ministerijai buvo pavesta parengti ir pateikti Vyriausybei projektus teisės aktų, suteikiančių įgaliojimus Vyriausybei ar jos įgaliotai institucijai priimti su NSIK ir jo valstybine informacine sistema susijusius teisės aktus.

Šiuo metu yra numatyta, kad apie statybą leidžiantį dokumentą, siekiant sukurti galimybes visuomenei ginti teisę gyventi sveikatai ir gerovei tinkamoje aplinkoje, visuomenė informuojama tik

Lietuvos Respublikos statybos leidimų ir statybos valstybinės priežiūros informacinėje sistemoje „Infostatyba“, ir jo duomenis. Tačiau šie duomenys nėra viešinami per TPS „Vartai“ ir TIIS.

Architektūros įstatymo 11 straipsnyje nustatyti architektūros kokybės kriterijai, tačiau neišskleistos jų reikšmės, todėl praktikoje neaiškus jų taikymas. Taip pat, nenustatyta kaip kokiais metodais vadovaujamasi vertinant architektūros kokybę pagal šiuos kriterijus.

Pagal galiojantį teisinį reguliavimą architektų profesinės kvalifikacijos, įgytos Europos Sąjungos ar užsienio valstybėje, pripažinimą vykdo Aplinkos ministerija ir atlieka jai priskirtas kompetentingos institucijos funkcijas, kurios nustatytos Reglamentuojamų profesinių kvalifikacijų pripažinimo įstatyme (toliau - RPKPI), kuriame perkelta Europos Parlamento ir Tarybos direktyva [2005/36/EB](#) dėl profesinių kvalifikacijų pripažinimo.

Aplinkos ministerijai atlikti kompetentingos institucijos funkcijas teisė suteikta Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2008 m. birželio 18 d. nutarimu Nr. 637 „Dėl Lietuvos Respublikos reglamentuojamų profesinių kvalifikacijų pripažinimo įstatymo įgyvendinimo“ ir Architektūros įstatymu.

RPKPI (58 straipsnis 6 dalis) numato, kad Lietuvos Respublikos Vyriausybė paskiria kompetentingas institucijas. Lietuvos Respublikos kompetentingos institucijos gali būti paskirtos įstatymu. Įstatymų nustatytais atvejais kompetentingomis institucijomis gali būti skiriamos reglamentuojamų profesijų savivaldą įgyvendinančios asociacijos.

Pažymėtina, kad pagal Architektų rūmų įstatymą Rūmai, kaip visų atestuotų architektų, besiverčiančių atestuoto architekto veikla, profesinės savivaldos institucija, vykdo įstatymuose nustatytas funkcijas, užtikrinti architektūrinės veiklos skaidrumą ir kokybę, architektų atestavimą, profesinės etikos standartų laikymąsi, profesinės veiklos stebėseną, su architektūra susijusių viešųjų interesų gynimą, t. y. atlieka valstybės patikėtas viešąsias funkcijas. Tačiau, kiek tai susiję su architektų profesinės kvalifikacijos pripažinimu, sprendimų priimti nėra įgaliojti, tik dalyvauti sprendžiant užsienio architektų diplomų pripažinimo ir kitus klausimus.

Asociacijų įstatymo 7 straipsnio 8 dalyje nurodyta, kad asociacijos įstatuose nustatytų kolegialių organų, kurie nėra valdymo organai, nariams už veiklą neatlyginama. Specialiame Architektų rūmų veiklą reglamentuojančiame įstatyme (Architektų rūmų įstatyme) taip pat nėra nustatyta, kad Rūmų kolegialių organų, kurie nėra valdymo organai, veikla galėtų būti apmokama.

Architektūros įstatymo 13 straipsnio 2 dalyje, pateiktas sąrašas objektų, kuriuos savivaldybės tarybos savo sprendimais pripažįsta architektūriniu, urbanistiniu, valstybiniu ar viešojo intereso požiūriu reikšmingais ir, kuriems privaloma rengti architektūrinius konkursus. Tačiau pagal turimus duomenis, tik keletas savivaldybių tarybų sprendimais patvirtino objektus, kurių projektavimo ar planavimo atveju turi būti rengiami konkursai geriausiai statinio architektūrinei idėjai ar urbanistinei idėjai išreikšti. Įstatyme nėra nustatytas terminas, per kurį savivaldybių tarybos privalėtų pasitvirtinti minėtų objektų sąrašus.

Architektūros įstatymo 13 straipsnio 3 ir 4 dalyse nurodyti subjektai, kurie vykdydami šiame įstatyme reglamentuotus architektūrinius konkursus, privalo vykdyti statinio projektų konkursus, skirtus statinio architektūrinei idėjai ar urbanistinei idėjai išreikšti. Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymas ir Projekto konkurso organizavimo taisyklės, patvirtintos aplinkos ministro 2017 m. rugpjūčio 22 d. įsakymu Nr. D1-671, suteikia perkančiosioms organizacijoms galimybę perkant statinio projektavimo ar teritorijų planavimo paslaugas netaikyti mažiausios kainos kriterijaus, t. y. pirkimo dokumentuose nustatytus kriterijus, kurie nebūtinai turi remtis kaina, sąnaudomis arba kainos ar sąnaudų ir kokybės santykiu.

Šiuo metu Žmonių palaikų laidojimo įstatymo 28 straipsnio 2 dalyje nustatyta, kad sprendimą dėl draudimo laidoti kapinių dalyje arba visoje jų teritorijoje priima savivaldybės, kurios teritorijoje yra kapinės, administracijos direktorius, vadovaudamasis Nacionalinio visuomenės sveikatos centro siūlymu.

SIPI teisinis reguliavimas šiuo metu galiojančiuose ir siūlomuose keisti straipsniuose:

1. SIPI 3 straipsnyje nurodyta, kad „Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija kartu su kitomis ministerijomis rengia šiam įstatymui įgyvendinti reikalingus teisės aktus, formuoja pagal šio įstatymo reikalavimus suprojektuotos savivaldybės infrastruktūros erdvinių duomenų tvarkymo Topografijos ir inžinerinės infrastruktūros informacinėje sistemoje (toliau – TIIS) valstybės politiką ir planuoja TIIS lėšas susijusioms paslaugoms teikti.“ Nuo 2023-01-04 įsigaliojo Lietuvos Respublikos geodezijos ir kartografijos įstatymo Nr. IX-415 (toliau – GIKI) pakeitimas, kurio 9 straipsnyje nustatyta Aplinkos

ministerijos kompetencija geodezijos, kartografijos, erdviųjų duomenų rinkinių tvarkymo ir Lietuvos erdvinės informacijos infrastruktūros plėtojimo srityse. Pagal šio straipsnio 2 dalies 15 punktą aplinkos ministras tvirtina inžinerinės infrastruktūros erdviųjų duomenų teikimo Topografijos ir inžinerinės infrastruktūros informacinei sistemai tvarkos aprašą. Įstatymo projektu siekiama GIKĮ ir SIPĮ nuostatų suderinamumo, o SIPĮ 3 straipsnio nuostatos dėl TIHS yra perteklinės, nes nustatytos GIKĮ pakeitime. Atsižvelgiant į tai, keistina SIPĮ 3 straipsnio formuluotė;

2. SIPĮ 4 straipsnio 1 dalyje nurodyta savivaldybės administracijos kompetencija, 2 dalyje – savivaldybės tarybos kompetencija. Atsižvelgus į Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos 2022-04-20 rašte Nr. 1D-2242 pateiktas pastabas, Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo 3 straipsnio 3 dalį, siūloma tikslinti galiojančio SIPĮ 4 straipsnį, t. y. 1 dalyje nustatyti atstovaujamosios institucijos, 2 dalyje – vykdomosios institucijos kompetenciją. SIPĮ 4 straipsnio 1 dalies 2 punkte nustatyta, kad savivaldybės administracija teikia suprojektuotos, pastatytos ir (ar) įrengtos savivaldybės infrastruktūros erdviuosius duomenis TIHS ir užtikrina erdviųjų duomenų tvarkymą aplinkos ministro ir žemės ūkio ministro nustatyta tvarka. Vadovaujantis Lietuvos Respublikos Seime 2022-06-30 priimto Lietuvos Respublikos žemės įstatymo Nr. I-446 pakeitimo įstatymo (TAR, 2022-07-15, Nr. 15638) nuostatomis, nuo 2023-01-04 Aplinkos ministerija formuoja valstybės politiką žemės tvarkymo, žemės reformos, žemėtvarkos, nekilnojamojo turto kadastro, žemės naudojimo valstybinės kontrolės, geodezijos, kartografijos, erdviųjų duomenų rinkinių tvarkymo ir Lietuvos erdvinės informacijos infrastruktūros plėtojimo srityse. Nuo 2023-01-04 įsigaliojus GIKĮ pakeitimui, TIHS reglamentavimas SIPĮ yra perteklinis (pagal GIKĮ 9 str. 2 d. 15 p.), todėl SIPĮ 4 straipsnio 1 dalies 2 punkto formuluotė būtų perteklinė. SIPĮ 4 straipsnio 1 dalies 3 punkte nustatyta, kad savivaldybės administracija išduoda leidimus vykdyti žemės kasimo darbus aplinkos ministro nustatyta tvarka, tačiau nenurodyta, kad savivaldybės administracija gali panaikinti leidimus vykdyti žemės kasimo darbus, todėl 4 straipsnio minėto punkto nuostata tikslinga papildyti. SIPĮ 4 straipsnio 2 dalies 6 punkto nuostatos turėtų būti suderintos su SIPĮ 12 straipsnio 10¹ dalies nuostatomis, kuriose nurodytas optimalus – einamųjų metų pabaigos ataskaitos parengimo terminas. Savivaldybėms kyla neaiškumai dėl SIPĮ 4 straipsnio 2 dalies 6 punkte nustatyto reikalavimo savivaldybės tarybai – iki einamųjų metų gruodžio 15 dienos tvirtinti Programos lėšų panaudojimo ataskaitą už praėjusius (neaišku už kokius praėjusius: einamuosius ar ankstesnius) kalendorinius metus, todėl SIPĮ 4 straipsnio 2 dalies 6 punkto nuostata tikslintina;

3. pagal SIPĮ 6 straipsnio 2 dalies 6 punktą, viena iš savivaldybės vyriausiojo inžinieriaus funkcijų – tvarkyti suprojektuotos, pastatytos ir (ar) įrengtos savivaldybės infrastruktūros erdviuosius duomenis aplinkos ministro ir žemės ūkio ministro nustatyta tvarka. Nuo 2023-01-04 įsigaliojus GIKĮ pakeitimui, TIHS reglamentavimas SIPĮ yra perteklinis, todėl SIPĮ 6 straipsnio 2 dalies 6 punkto formuluotė yra perteklinė;

4. pagal SIPĮ 6 straipsnio 2 dalies 7 punktą, viena iš savivaldybės vyriausiojo inžinieriaus funkcijų – priimti sprendimus dėl žemės kasimo leidimo išdavimo ar panaikinimo ir nagrinėti su tuo susijusius ginčus aplinkos ministro nustatyta tvarka. Minėtos apklausos metu gauta Lietuvos savivaldybių asociacijos nuomonė dėl šios SIPĮ nuostatos įgyvendinimo (vyriausiojo inžinieriaus funkcijų ir kompetencijos). Manytina, kad *sprendimų* dėl žemės kasimo leidimo išdavimo ar panaikinimo *ir su tuo susijusių ginčų nagrinėjimo* nuostata yra perteklinė. Sprendimų dėl žemės kasimo leidimo išdavimo ar panaikinimo funkciją galėtų vykdyti kitas savivaldybės administracijos įgaliotas asmuo, bendrąja tvarka nagrinėti su tuo susijusius ginčus – Lietuvos administracinių ginčų komisija. SIPĮ 6 straipsnio 2 dalies 7 punkto formuluotė tikslintina, nustatant savivaldybės vyriausiajam inžinieriui pasiūlymų dėl žemės kasimo leidimo išdavimo ar panaikinimo funkciją;

5. SIPĮ 7 straipsnio 4 dalyje nurodyta, kad savivaldybės infrastruktūros plėtros organizatorius per nustatytą darbo dienų skaičių raštu informuoja savivaldybės infrastruktūros plėtros iniciatorių (iniciatorių) apie pasiūlymo priėmimą ir sutarties sudarymo sąlygas arba apie motyvuotą pasiūlymo atmetimą. Nurodytos pasiūlymo atmetimo sąlygos, tačiau nepakankamai aiškiai nustatyti sutarties

¹ SIPĮ 12 str. 10 d. „*Einamųjų metų pabaigoje* infrastruktūros plėtros organizatorius parengia Programos ir jos administravimo lėšų panaudojimo ataskaitą ir pateikia ją tikrinti viešojo intereso įmonių audito įmonei ar auditoriui. Komisijai Programos lėšų panaudojimo ataskaita pateikiama kartu su auditoriaus išvada. Ne vėliau kaip per 10 darbo dienų nuo šių dokumentų pateikimo tikrinti dienos Komisija parengia išvadą dėl Programos lėšų panaudojimo pagrįstumo (atitikties priemonių planui ir Programos lėšų panaudojimo planui).”

sudarymo sąlygų reikalavimai, t. y. neaiški iniciatoriaus siūlomai infrastruktūrai projektuoti reikalinga informacija apie teritorijų planavimo dokumentuose nustatytus reikalavimus savivaldybės infrastruktūros plėtros iniciatoriaus siūlomai inžinerinei savivaldybės infrastruktūrai projektuoti, galimybę Lietuvos Respublikos civilinio kodekso nustatyta tvarka sudaryti preliminarį sutartį ir kreiptis dėl prisijungimo prie inžinerinių tinklų ar susisiekimo komunikacijų sąlygų, siekiant nustatyti savivaldybės infrastruktūros plėtros iniciatoriaus siūlomos inžinerinės savivaldybės infrastruktūros plėtros mastą (kiekį, dydį), išlaidas ir kitus duomenis, būtinus savivaldybės infrastruktūros plėtros sutarčiai pasirašyti). SIPI 13 straipsnio 3 dalyje nurodyta: „Savivaldybės infrastruktūros *projektavimo išlaidos apskaičiuojamos iki savivaldybės infrastruktūros plėtros sutarties sudarymo dienos*, vadovaujantis aplinkos ministro įsakymu patvirtintomis Statinių projektavimo darbų kainų skaičiavimo rekomendacijomis. Savivaldybės infrastruktūros statybos ir (ar) *įrengimo išlaidos apskaičiuojamos iki savivaldybės infrastruktūros plėtros sutarties sudarymo dienos*, vadovaujantis aplinkos ministro įsakymu patvirtintais Statybos skaičiuojamosios kainos nustatymo principais.“ Vadovaujantis šia norma, iki savivaldybės infrastruktūros plėtros sutarties sudarymo jau turi būti apskaičiuotos savivaldybės infrastruktūros projektavimo ir įrengimo išlaidos, tačiau dėl dabartinio teisinio reguliavimo tokių išlaidų iki savivaldybės infrastruktūros sutarties sudarymo tiksliai apskaičiuoti nėra galimybės, nes yra neaiškus įrengiamos savivaldybės infrastruktūros mastas (kiekis, dydis) ir kiti duomenys.

Pagal esamą teisinį reglamentavimą, kai savivaldybės infrastruktūros plėtros sutartis sudaroma neparengus projektinių sprendinių, yra nežinoma reali savivaldybės infrastruktūros projektavimo ir įrengimo išlaidų suma. Pavyzdžiui, prieš sudarydamas savivaldybės infrastruktūros plėtros sutartį, iniciatorius, manydamas, kad galės prisijungti prie šalia esančio magistralinio vandentiekio tinklo, numato šio prisijungimo ir tinklo įrengimo išlaidas ir įrašo jas į šią sutartį. Pasirašius savivaldybės infrastruktūros plėtros sutartį, kreipiantis į vandentiekį eksploatuojančią įmonę paaiškėja, kad dėl mažų magistralinio tinklo pajėgumų nėra galimybės prisijunti prie šio tinklo. Prisijungimo sąlygose nurodoma, kad iniciatorius privalės jungtis prie kito vandentiekio tinklo – esančio už kelių kilometrų. Tokiu atveju labai padidėtų savivaldybės infrastruktūros projektavimo ir įrengimo išlaidos. Atsižvelgdami į tai, statytojai priversti preliminariai projektuoti savivaldybės infrastruktūrą dar iki savivaldybės infrastruktūros plėtros sutarties sudarymo, tačiau kol nesudaryta savivaldybės infrastruktūros plėtros sutartis (nežinoma, ar ši sutartis bus sudaryta), nėra teisinio pagrindo tai daryti. Taigi galiojantis teisinis reglamentavimas sukuria problemą, nes:

1) pagal SIPI 13 straipsnio 3 dalį reikia apskaičiuoti savivaldybės infrastruktūros projektavimo ir įrengimo išlaidas dar iki savivaldybės infrastruktūros plėtros sutarties sudarymo;

2) nežinant tikslų numatomos įrengti savivaldybės infrastruktūros parametrų, kiekių, dydžių ir kitų aplinkybių, nėra galimybės tiksliai apskaičiuoti savivaldybės infrastruktūros projektavimo ir įrengimo išlaidų, todėl vilkinamas savivaldybės infrastruktūros plėtros sutarčių pasirašymo procesas, didėja biurokratinė našta savivaldybėms – reikia perskačiuoti savivaldybės infrastruktūros plėtros išlaidas, o kai savivaldybės infrastruktūros plėtros sutartis nesudaroma, statytojo patirtos projektavimo išlaidos nekompensuojamos Atsižvelgiant į tai, tikslinga papildyti 7 straipsnio 4 dalį;

6. SIPI 8 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kada sudaroma savivaldybės infrastruktūros plėtros sutartis tarp savivaldybės infrastruktūros plėtros organizatoriaus, savivaldybės infrastruktūros plėtros iniciatoriaus (iniciatorių), savivaldybės infrastruktūros valdytojo (valdytojų) ir (ar) elektroninių ryšių infrastruktūros valdytojų. Šią formuluotę tikslinga papildyti atvejais, kada sudaroma minėta sutartis, atsižvelgiant į Statybos įstatymo pakeitimo įstatymo projekto nuostatas;

7. SIPI 8 straipsnio 2 dalies nuoroda dėl Elektroninių ryšių įstatymo 38¹ straipsnio nebeaktuali (šio straipsnio neliko), todėl manytina, kad pakeitus šio įstatymo nuostatas tikslinga apibendrinta formuluotė, nenurodant konkrečių įstatymo straipsnių;

8. SIPI 8 straipsnio 3 dalies 3 punkte įtvirtintas atvejis, kai savivaldybės infrastruktūros plėtros sutartis nesudaroma, t. y. kai siekiama įrengti ar pastatyti kompleksinio ir (ar) specialiojo teritorijų planavimo dokumentuose nesuplanuotą savivaldybės infrastruktūrą. Savivaldybėms neaiškus šis reikalavimas (jis taikomas ne tik naujai statybai, bet ir esamų statinių rekonstravimui), todėl, siekiant

aiškumo, vadovaujantis Statybos įstatyme² įtvirtinta statybos sąvoka, siūlytina šį punktą papildyti, įvardijant statybos rūšį, kuriai taikomas šis reikalavimas, t. y. kai siekiama pastatyti *naują* statinį;

9. SIPI 8 straipsnio 4 dalyje nustatyta, kas turi būti nurodyta savivaldybės infrastruktūros plėtros organizatoriaus parengtose standartinėse savivaldybės infrastruktūros plėtros sutarties sąlygose, tačiau nenurodyta sąlyga, ar savivaldybės infrastruktūros plėtros iniciatorius (kai jis yra savivaldybės infrastruktūros plėtros įmokos mokėtojas ir jam nuosavybės teise priklausančiame žemės sklype (jo dalyje) pagal teritorijų planavimo dokumentą numatyta savivaldybės infrastruktūros plėtra) sutinka, kad, atsiskaitant už savivaldybės infrastruktūros plėtrai savivaldybės nuosavybės perleidžiamą jam nuosavybės teise priklausančią žemės sklypą (jo dalį), būtų įskaityta savivaldybės infrastruktūros plėtros įmoka (jos dalis). Atsižvelgiant į tai, tikslintina SIPI 8 straipsnio 4 dalis;

10. SIPI 8 straipsnio 5 dalyje pateikta klaidinga nuoroda (techninė klaida), t. y. turėtų būti nurodyta ne 8 straipsnio 3 dalis, nes joje nenurodytos sutarties sąlygos, o 4 dalis, kurioje jos nurodytos (kaip turi būti savivaldybės infrastruktūros plėtros sutarties standartinėse sąlygose);

11. tikslintina 8 straipsnio 6 ir 10 dalių formuluotė, nurodant sutrumpintą Lietuvos Respublikos statybos leidimų ir statybos valstybinės priežiūros informacinės sistemos „Infostatyba“ (toliau – IS „Infostatyba“) nuorodą;

12. SIPI 8 straipsnio 10 dalyje pateikta klaidinga nuoroda (techninė klaida), t. y. nurodyta šio straipsnio 5 dalis klaidinga, nes joje pateikta nuoroda dėl kitų savivaldybės infrastruktūros plėtros sutarties sąlygų. Nuostata dėl savivaldybės infrastruktūros plėtros sutarties šalių informavimo ir paskelbimo Lietuvos Respublikos statybos leidimų ir statybos valstybinės priežiūros informacinėje sistemoje „Infostatyba“ nustatyta SIPI 8 straipsnio 6 dalyje;

13. SIPI 9 straipsnio 2 dalyje nustatytos savivaldybės infrastruktūros plėtros organizatoriaus funkcijos, kurias tikslinga papildyti dėl savivaldybės infrastruktūros plėtros įmokos apskaičiavimo momento;

14. SIPI 10 straipsnio 1 punkte nustatyta, kad savivaldybės infrastruktūros plėtros iniciatorius: iki statybą leidžiančio dokumento išdavimo dienos ar iki statybos darbų pradžios, kai statybą leidžiantis dokumentas neprivalomas, sumoka savivaldybės infrastruktūros plėtros įmoką, išskyrus šio įstatymo 15 straipsnio 2 ir 3 dalyse nustatytus atvejus, kai ši įmoka nemokama arba nuo jos atleidžiama, arba, kai sudarytoje savivaldybės infrastruktūros plėtros sutartyje nustatyta, kad ši įmoka mokama dalimis, kai infrastruktūros plėtros iniciatorius pateikia rašytinį prašymą savivaldybei dėl įmokos mokėjimo dalimis. Savivaldybės infrastruktūros plėtros įmoka dalimis turi būti sumokėta ne vėliau kaip iki statinių statybos užbaigimo dienos (jeigu atliekamos atskirų statinių statybos užbaigimo procedūros – iki pirmojo statinio statybos užbaigimo). Atsižvelgiant į Statybos įstatymo pakeitimo įstatymo projekto nuostatas, siūlytina tikslinti savivaldybės infrastruktūros plėtros įmokos mokėjimo momentą. Atsižvelgiant į tai, tikslintina SIPI 10 straipsnio 1 dalies formuluotė;

15. SIPI 10 straipsnio 3 punkte nustatyta, kad savivaldybės infrastruktūros plėtros iniciatorius: perduoda projektuojamos, pastatytos ir (ar) įrengtos savivaldybės infrastruktūros erdvinius duomenis savivaldybės vyriausiajam inžinieriui aplinkos ministro ir žemės ūkio ministro nustatyta tvarka. Atsižvelgiant į minėtą nuo 2023-01-04 įsigaliojusį GIKI pakeitimą, siūloma pripažinti netekusiu galios 10 straipsnio 3 punktą;

16. SIPI 15 straipsnio 2 dalies 1 punkte nustatyta, kad savivaldybės infrastruktūros plėtros įmoka nemokama, kai statybą leidžiantis dokumentas išduodamas šių statinių statybai ar rekonstravimui, t. y. valstybei svarbaus projekto statiniui (statiniams) ir (ar) valstybei svarbiu projektui įgyvendinti skirtam statiniui (statiniams) valstybei svarbaus projekto teritorijoje, kurios ribas nustato Vyriausybė. Ekonomikos ir inovacijų ministerija 2022-03-23 rašte Nr. 3-1169 pažymėjo, kad Lietuvoje veikiančios laisvosios ekonominės zonos (toliau – LEZ) yra valstybei svarbūs projektai, tačiau LEZ įmonės (LEZ investuotojai), kurios LEZ stato ar planuoja statyti pastatus savo investiciniams ir plėtros projektams įgyvendinti, neturi valstybei svarbaus projekto statuso. Praktikoje kyla klausimų dėl minėtos SIPI

² Statybos įstatymo 2 str. 85 d. „Statyba – veikla, kurios tikslas – **pastatyti** (sumontuoti, nutiesti) **naują**, rekonstruoti, suremontuoti ar nugriauti esamą statinį. Ši sąvoka taip pat apima kultūros paveldo statinių tvarkomuosius statybos darbus ar statinių statybą kultūros paveldo objektų teritorijose.“

nuostatos taikymo statant statinius, kurie statomi LEZ, pramonės parkų ar stambių projektų teritorijoje, t. y. SIPI nenustato tvarkos, koks subjektas ir kokia tvarka turi nustatyti, kad tam tikras statinys yra skirtas valstybei svarbiui projektui įgyvendinti.

Su klausimais, ar LEZ besikuriančios įmonės (investuotojai) turi prievolę mokėti infrastruktūros plėtros įmoką, ar jos (jie) yra atleistos (atleisti) nuo įmokos mokėjimo, nes vykdo veiklą teritorijoje, kuri pripažinta valstybei svarbiu projektu, į Ekonomikos ir inovacijų ministeriją kreipiasi LEZ valdymo bendrovės ir savivaldybės. Atsižvelgus į investuotojų, siekiančių įsikurti Lietuvoje, lūkesčius, Ekonomikos ir inovacijų ministerijos ir Viešosios įstaigos „Investuok Lietuvoje“ pasiūlymus, siekiama tobulinti 15 straipsnio 2 dalies 1 punkto pakeitimo formuluotę;

17. SIPI 15 straipsnio 3 dalyje nurodytas atvejis, kai nuo savivaldybės infrastruktūros plėtros įmokos atleidžiami statytojai (vystytojai). Tikslintinas trečiasis sakiny, kai statytojo (vystytojo) lėšomis suprojektuotos, pastatytos ir (ar) įrengtos savivaldybės infrastruktūros išlaidos mažesnės negu apskaičiuota savivaldybės infrastruktūros plėtros įmoka;

18. 2021-09-17 Lietuvos savivaldybių apklausos metu Vilniaus m. savivaldybė nurodė, kad pasitaiko atvejų, kai, siekdami paspartinti savivaldybės infrastruktūros plėtros procesą ir išvengti sudėtingos, ilgai trunkančios žemės paėmimo visuomenės poreikiams procedūros, vystytojai žemės sklypus (jų dalis), reikalingus savivaldybės infrastruktūros plėtrai, neatlygintinai perduoda savivaldybės nuosavybėn. Atsižvelgdama į tai, Vilniaus m. savivaldybė pateikė pasiūlymą nuo savivaldybės infrastruktūros plėtros įmokos atleisti statytojus (vystytojus), kai savivaldybės infrastruktūros plėtrai reikalingas žemės sklypas (jo dalis) savininko (statytojo) sutikimu būtų neatlygintinai perduodamas savivaldybės nuosavybėn.

SIPI nenurodyti atvejai, kai, vadovaujantis teritorijų planavimo dokumentu, savivaldybės infrastruktūros plėtrai reikalingas konkretus savivaldybės infrastruktūros plėtros įmokos mokėtoji nuosavybės teise priklausantis žemės sklypas (jo dalis) gali būti įsigijamas savivaldybės nuosavybėn. Nenustatyta, kaip savivaldybės infrastruktūros plėtros organizatoriaus ir savivaldybės infrastruktūros plėtros įmokos mokėtojas gali atsiskaityti už savivaldybės nuosavybėn perleidžiamą savivaldybės infrastruktūros plėtros įmokos mokėtoji nuosavybės teise priklausančią žemės sklypą (jo dalį), įskaitant savivaldybės infrastruktūros plėtros įmokos mokėtojo privalomą sumokėti savivaldybės infrastruktūros plėtros įmoką (jos dalį), lygią perleidžiamo žemės sklypo (jo dalies) vertei, ir kai perleidžiamo žemės sklypo (jo dalies) vertė yra mažesnė už mokėtiną savivaldybės infrastruktūros plėtros įmoką (jos dalį). SIPI nenurodyta, kaip šiuo atveju nustatytas savivaldybės infrastruktūros plėtros įmokos (jos dalies) įskaitymo būdas gali būti taikomas.

Pažymėtina, kad žemės sklypams įsigyti numatytas specifinis reglamentavimas – Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2017 m. gruodžio 13 d. nutarimas Nr. 1036 „Dėl Žemės, esamų pastatų ar kitų nekilnojamųjų daiktų įsigijimo arba nuomos ar teisių į šiuos daiktus įsigijimo tvarkos aprašo patvirtinimo“. Pagal šiuo nutarimu patvirtinto Žemės, esamų pastatų ar kitų nekilnojamųjų daiktų įsigijimo arba nuomos ar teisių į šiuos daiktus įsigijimo tvarkos aprašo (toliau – Tvarkos aprašas) 10.1 papunktį, pirkimas neskelbiamų derybų būdu gali būti atliekamas motyvuotu pirkimų komisijos arba už pirkimo vykdymą atsakingo asmens sprendimu, jeigu iš anksto yra žinoma konkreti nekilnojamųjų daiktų buvimo vieta, nekilnojamieji daiktai atitinka perkančiosios organizacijos poreikius ir kitos alternatyvos to neužtikrina. Manytina, kad Tvarkos aprašas gali būti taikomas žemės sklypui, reikalingam savivaldybės infrastruktūros plėtrai, įsigyti išvengiant ilgos ir sudėtingos žemės paėmimo visuomenės poreikiams procedūros. Tačiau visais atvejais, norint atlygintinai įsigyti žemės sklypą, reikia atlikti Tvarkos apraše numatytą procedūrą. Atsižvelgdami į tai, į Žemės ūkio ministerijos 2022-03-24 raštu Nr. 2D-886(12.145E) pateiktą pastabą ir į Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės išvados Nr. NV-1554 3 ir 4 p., keistinas Įstatymo projektu keičiamo SIPI 15 straipsnis, papildant naujomis 5 ir 6 dalimis;

19. atsižvelgiant į 4 straipsnio 1 dalies pakeitimą 2 dalimi³ ir tai, kad nuo 2023-01-04 įsigaliojo GIKI pakeitimas, 16 straipsnio 3 dalis yra perteklinė;

20. atsižvelgiant į tai, kad nuo 2023-01-04 įsigaliojo GIKI pakeitimas SIPI 16 straipsnio 31 dalis yra perteklinė.

³ Pagal Vidaus reikalų ministerijos 2022-04-20 rašte Nr. 1D-2242 pateiktas pastabas.

Teritorijų planavimo įstatymo 7 straipsnis nustatytos teritorijų planavimo politikos formavime ir įgyvendinime dalyvaujančių institucijų funkcijos. Aplinkos ministerijai pagal kompetenciją priskirta išduoti teritorijos planavimo sąlygas šio įstatymo nustatytais atvejais ir atlikti valstybės teritorijos bendrojo plano ir valstybės teritorijos dalių bendrųjų planų sprendinių įgyvendinimo stebėseną. Manytina, kad tai vykdomosios, bet ne politikos formavimo funkcijos.

Teritorijų planavimo įstatymo 20 str. 2 dalies 1 punkte nustatyta, kad meras ar jo įgaliotas savivaldybės administracijos valstybės tarnautojas, atsižvelgdamas į savivaldybės lygmens bendrojo plano ir (ar) vietovės lygmens bendrojo plano, jeigu jis parengtas, sprendinius, esamą ar suplanuotą urbanistinę struktūrą, užstatymo tipą, užstatymo aukštį, statinių parametrus, gamtinį ir kultūrinį kraštovaizdį, viešąsias erdves, vykdomą ar suplanuotą vykdyti veiklą ir statytojo pateiktus projektinius pasiūlymus, specialiuosiuose architektūros reikalavimuose statiniui projektuoti nurodo statybai numatyto žemės sklypo teritorijos naudojimo reglamento parametrus.

Atsižvelgus į Architektūros įstatymo 10 straipsnyje savivaldybių vyriausiesiems architektams priskirtas funkcijas architektūros, teritorijų planavimo ir statybos srityse bei spręsti su architektūra susijusius teritorijų funkcinio, erdvinio ir meninio aplinkos formavimo klausimus, manytina, kad TPI 20 str. 2 dalies 1 punkte nustatytos funkcijos yra savivaldybės vyriausiojo architekto kompetencija.

Žemės įstatymo 10 straipsnio 3 dalyje nustatyta, kad Valstybinės žemės nuomininkas, pageidaujantis įgyvendinti valstybinės žemės nuomos sutartyje numatytą galimybę statyti naujus ir (ar) rekonstruoti esamus statinius ar įrenginius, iki statybą leidžiančio dokumento išdavimo, o jeigu jų statybai statybą leidžiantis dokumentas nereikalingas, iki naujų statinių ar įrenginių statybos ir (ar) esamų rekonstravimo pradžios Vyriausybės nustatyta tvarka turi sumokėti 50 procentų atlyginimo už galimybę statyti valstybinėje žemėje į valstybės biudžetą, 50 procentų atlyginimo už teisę statyti valstybinėje žemėje – į savivaldybės, kurios teritorijoje yra žemės sklypas, biudžetą.

4. Kokios siūlomos naujos teisinio reguliavimo nuostatos ir kokių teigiamų rezultatų laukiama

Įstatymo projektais Nr. 1, Nr. 2 ir Nr. 3 nustačius, kad statybą leidžiantis dokumentas išduodamas pateikus statinio projektą (projekto sudėtis turi būti ne mažesnė kaip projektinių pasiūlymų) siekiama statybą leidžiančio dokumento išdavimo proceso optimizavimo, administracinės naštos mažinimo. Parengta siūlomo teisinio reguliavimo schema⁴.

Viešojo administravimo subjektams vykdant statinio naudojimo priežiūrą paprasčiau kontroliuoti ar statinys naudojamas pagal statinio naudojimo paskirtį.

Išvengiama situacijos kai nekilnojamojo turto kadastro objektų kiekis statinyje keičiamas parengus statinio projekto A laidą ir skiriasi nuo nurodyto prašyme išduoti statybos leidimą.

Atkreiptinas dėmesys, kad vadovaujantis dabar galiojančiu reglamentavimu tam tikrais atvejais vystytojui gali tekti gauti naują statybą leidžiantį dokumentą net jeigu statomas mažesnis statinys nei nurodyta statybą leidžiančiame dokumente, kas pareikalauja papildomo laiko projekto vystymo procese kartojant visas procedūras. Pavyzdžiui vėjo elektrinių parko projektavimo ir statybos procesas yra ilgalaikis (gali trukti ir iki 7 metų), natūralu, kad rinkoje siūlomų vėjo elektrinių įrangos parametrai dėl technologinio progreso pakinta. Tuomet vėjo elektrinių vystytojai susiduria su situacija, kai vėjo elektrinių įrangos gamintojai (tiekėjai) projektavimo dokumentuose numatytų parametru (ir galios) vėjo elektrinės įrangos patiekti nebeteri galimybės, o vėjo elektrinių parko vystytojai yra priversti pasirinkti tuo metu rinkoje siūlomą, vėjo elektrinių įrangą, kurios išorės matmenys, dėl jos technologinių ypatumų, gali skirtis daugiau nei 1 metru. Tokiu atveju kyla rizika, jog vėjo elektrinių parko vystytojui gali tekti gauti naują statybą leidžiantį dokumentą net jeigu statoma mažesnė vėjo elektrinė nei nurodyta statybą leidžiančiame dokumente, kas pareikalauja neracionaliai daug papildomo laiko projekto vystymo procese kartojant visas procedūras. Statybos įstatymo 27 straipsnio 33 dalies pakeitimas suteiktų galimybę ir toliau plėtoti vėjo elektrinių parką pagal jau gautą statybą leidžiantį dokumentą, kuomet vėjo elektrinių parkų vystytojai, pasirenka kitą, nei numatyta projektavimo dokumentuose bei jų pagrindu išduotuose statybą leidžiančiuose dokumentuose, išorės matmenų vėjo elektrinių įrangą (ne didesnę nei 1 metro arba mažesnę

⁴ Nuoroda: <https://am.lrv.lt/lt/veiklos-sritys-1/statyba-ir-bustas/statybos-kodeksas>

neribojant pokyčio). Tokiu būdu būtų sumažinama administracinė našta ir supaprastintas vėjo elektrinių parko vystymo procesas.

Analogiškos technologinių ypatumų nulemtos problemos kyla statant ir kitus inžinerinius statinius, kurių aukščio sumažinimas nedaro neigiamos įtakos kraštovaizdžiui ar kitiems visuomenės interesams, tačiau esamas teisinis reguliavimas lemia papildomas statybą leidžiančio dokumento procedūras.

Keisti esamo teisinio reguliavimo nesiūloma pastatų ir stogų turinčių statinių atžvilgiu, kurių išorės matmenų keitimas (tiek didinimas, tiek mažinimas) gali turėti reikšmingos įtakos visuomenės interesams, todėl šiais atvejais paliekama prievolė atlikti papildomą projekto patikrą ir gauti naują statybą leidžiantį dokumentą.

Siūlomu pakeitimu siekiama suderinti Statybos ir Teritorijų planavimo įstatymų nuostatas, suteikiant teisę atestavimą atliekančioms organizacijoms, Vyriausybės įgaliotai institucijai ar kitam juridiniam asmeniui ir Lietuvos architektų rūmams, derinti kvalifikacijos tobulinimo programas, kurios ne tik atestuoja statybos inžinierius ir architektus, bet ir vertina kvalifikacijos tobulinimą, todėl ši funkcija turėtų būti šių organizacijų kompetencijoje.

Atsižvelgiant į Architektūros įstatymo 10 straipsnio nuostatas ir siekiant architektūros kokybės patikslintos savivaldybės vyriausiųjų architektų funkcijos.

Siekiant, kad Valstybinė teritorijų planavimo ir statybos inspekcija prie Aplinkos ministerijos neatliktų ir statybą leidžiančio dokumento išdavimo ir kartu jo tikrinimo funkcijos, Statybos įstatyme įtvirtinta, kad Statybą leidžiančius dokumentus Lietuvos Respublikos teritoriniuose vandenyse, išskirtinėje ekonominėje zonoje ir kontinentiniame šelfe, taip pat įgyvendinant ypatingos valstybinės svarbos projektus bei naujų ypatingųjų ir neypatingųjų statinių statybai pajūrio juostoje, išduoda savivaldybės meras ar jo įgaliotas savivaldybės administracijos valstybės tarnautojas.

Įstatymo projektu Nr. 4 siūloma koreguoti Architektūros įstatymo 11 straipsnyje nustatytų architektūros kokybės kriterijų sąrašą, išskleidžiant jų reikšmes siūloma palikti 8 iš 10 kriterijų. Atsisakyti kriterijaus „Statybos ir kuriamos aplinkos kokybė“, nes šio kriterijaus savybės integruojamos į kitų kriterijų (Aplinka visiems, Ekonomiškumas, Inovatyvumas, Vientisa architektūrinė idėja ir estetika) vertinimo aspektus. Kriterijus „Vientisa architektūrinė idėja“ ir „Estetika“ siūloma sujungti į vieną kriterijų „Vientisa architektūrinė idėja ir estetika“ integruojant šiais kriterijais nusakomas kokybės charakteristikas. Taip pat, siūloma suteikti aplinkos ministrui įgaliojimą patvirtinti Architektūros kokybės vertinimo metodiką, nustatant vertinimo būdą ir priemones, kuriuos taikant būtų vertinama architektūros kokybė pagal šio straipsnio 1 dalyje nustatytus architektūros kokybės kriterijus, atsižvelgus į kiekvieno kriterijaus vertinimo aspektus. Taip būtų sukurta aiškesnė ir skaidresnė architektūros kokybės vertinimo sistema, kuri būtų visiems, dalyvaujantiems statinio projektavimo ar teritorijų planavimo procese, iš anksto žinoma.

Įstatymo projektu Nr. 4 siūloma atsisakyti Aplinkos ministerijai priskirtos architektų profesinės kvalifikacijos pripažinimo funkcijos, kurios vykdymas nėra valstybės politikos formavimas, nes tai susijęs su sprendimo priėmimu konkretaus asmens atžvilgiu.

Įstatymo projektu Nr. 4 nustačius terminą, per kurį savivaldybių tarybos turėtų savo sprendimais pripažinti objektus, kuriems privaloma rengti architektūrinius konkursus (siūloma per 2 metus nuo Įstatymo projekto Nr. 4 įsigaliojimo), savivaldybės būtų įpareigosios šią prievolę įvykdyti per konkretų terminą, o kontroliuojančios institucijos turėtų teisę patikrinti, ar ši prievolė įvykdyta. Taip būtų tinkamai įgyvendinamas Architektūros įstatymas, kuris įgalioja savivaldybes įgyvendinti architektūros plėtros kryptis, iš kurių – siekti geresnės visuomeninių pastatų architektūros kokybės, skatinti privataus sektoriaus keliamus reikalavimus architektūros kokybei ir kt. Manytina, kad architektūrinių konkursų organizavimas yra viena iš pagrindinių priemonių architektūros plėtros kryptių įgyvendinimui.

Įstatymo projektu Nr. 4 nustačius reikalavimą, kad rengiant Architektūros įstatyme reglamentuotų objektų architektūrinius konkursus, būtų taikomi vertinimo kriterijai, kurie remtųsi kainos ar sąnaudų ir kokybės santykiu, architektūrinius konkursus organizuojančios tiek viešojo, tiek privataus sektoriaus institucijos, rengdamos minėtų objektų statinių projektus ar teritorijų planavimo dokumentus, negalėtų taikyti mažiausios kainos kriterijaus. Tai sudarytų prielaidas laikytis sąžiningos konkurencijos, būtų apsaugoti klientai ir visuomenė nuo užsakovų ar projektuotojų nesąžiningo įkainių mažinimo, sudaro

galimybės siekti skaidraus, viešąjį interesą tenkinančio statinių statybos ir statinių projektavimo, teritorijų planavimo proceso.

Pažymėtina, kad valstybė pagal įstatymus jau pavedė (patikėjo) vykdyti tam tikras valstybės funkcijas, Architektų rūmams, todėl Įstatymo projektu Nr. 5 architektų profesinės kvalifikacijos pripažinimą perdavus Architektų rūmams, kurie įgyvendina architektų profesinę savivaldą, atlieka architektų atestavimą, kitas su architekto profesine veikla susijusias funkcijas, būtų išlaikytas sisteminis valstybės požiūris į architekto profesijos teisinį reguliavimą, sukurtų prielaidas visapusiškai architekto profesijos savireguliacijai ir savivaldos sistemai, siekiant užtikrinti architektų vykdomos veiklos kokybę ir kontrolę.

Įstatymo projektu Nr. 5 siūloma architektų profesinės kvalifikacijos pripažinimo funkcijas perduoti šiuo metu veikiančiai Architektų profesinio atestavimo komisijai, atsižvelgiant į atestavimo ir profesinės kvalifikacijos pripažinimo funkcijų sąsajas, ir įgyvendinant Viešojo administravimo įstatymo 3 straipsnyje įtvirtintą vieno langelio principą.

Įstatymo projektu Nr. 5 siūloma nustatyti, kad asmuo, pageidaujantis, kad architekto profesinė kvalifikacija, įgyta Europos Sąjungos, Europos ekonominės erdvės valstybėse ir Šveicarijos Konfederacijoje bei trečiojoje valstybėse, būtų pripažinta Lietuvos Respublikoje, už šias paslaugas turi sumokėti Rūmams aplinkos ministro nustatytą įmoką.

Įstatymo projektu Nr. 5 patikslinus Rūmų pirmininko funkcijas, nustatant, kad atlieka – Rūmų pirmininko, Rūmų tarybos pirmininko ir Rūmų tarybos nario funkcijas, Rūmų valdymas taptų aiškesnis.

Siekiant sukurti Architektų rūmams, kaip asociacijai, teisinius pagrindus atlyginti už kolegialių organų vykdomą veiklą, kurie nėra Rūmų valdymo organai, siūloma nustatyti, kad už darbą juose gali būti atlyginama, Architektų rūmų tarybai suteikti įgaliojimus nustatyti šių organų darbui organizuoti, vykdyti ir Rūmų organų narių darbo apmokėjimui reikalingas lėšas. Atlyginus Architektų rūmų nariams už veiklą Architektų rūmų kolegialiuose organuose, atsirastų narių atsakomybė už šios veiklos vykdymą, tikėtina pagerėtų Architektų rūmų organų darbo kokybę.

Įstatymo projektu Nr. 6 siūloma, atsižvelgiant į Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatyme įtvirtintą naują vietos savivaldos modelį, pagal kurį savivaldybės – administracinio vieneto – įgaliojimai įgyvendinami per savivaldybės institucijas: atstovaujamąją instituciją – savivaldybės tarybą, vykdomąją instituciją – savivaldybės merą, siūloma Įstatymo projekte Nr. 6 nustatyti, kad sprendimą dėl draudimo laidoti kapinių dalyje arba visoje jų teritorijoje priima savivaldybės, kurios teritorijoje yra kapinės, meras.

Įstatymo projektu Nr. 7 siūloma:

1. atsižvelgiant į tai, kad nuo 2023-01-04 įsigaliojo GIKĮ pakeitimas, TIIS reglamentavimas SIPI yra perteklinis, siūloma keisti SIPI 3 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„3 straipsnis. Savivaldybių infrastruktūros plėtros politikos formavimas

Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija dalyvauja formuojant savivaldybių infrastruktūros plėtros politiką, kartu su kitomis ministerijomis rengia šiam įstatymui įgyvendinti reikalingus teisės aktus.“

2. 2023-01-04 įsigaliojus GIKĮ pakeitimui, TIIS reglamentavimas SIPI yra perteklinis, SIPI 4 straipsnio 1 dalies 2 punkto formuluotė dėl TIIS duomenų tvarkymo yra perteklinė, todėl siūloma jį pripažinti netekusiu galios (šis keitimas įsigaliojo 2023 m. sausio 1 d.);

3. 4 straipsnį išdėstyti taip:

„4 straipsnis. Savivaldybių institucijų ir įstaigų kompetencija savivaldybių infrastruktūros plėtros planavimo ir įgyvendinimo organizavimo srityje

1. Savivaldybės atstovaujamoji institucija:

1) skiria savivaldybės infrastruktūros plėtros organizatorių;

2) tvirtina savivaldybės infrastruktūros pripažinimo prioritetinę kriterijų;

3) tvirtina savivaldybės infrastruktūros plėtros rėmimo programos komisijos (toliau – Komisija) sudėtį;

4) tvirtina savivaldybės infrastruktūros plėtros įmokos tarifą (tarifus);

5) tvirtinamo savivaldybės strateginio veiklos plano prieduose teikia savivaldybės infrastruktūros plėtros priemonių sąrašą, nurodo priemonių įgyvendinimo terminus, vykdytojus, lėšų šaltinius, kitą su savivaldybės infrastruktūros plėtra susijusią informaciją (toliau – priemonių planas), taip pat teikia

savivaldybės infrastruktūros plėtros rėmimo programos (toliau – Programa) lėšų panaudojimo ateinančiais kalendoriniais metais planą;

6) einamųjų metų pabaigoje tvirtina Programos lėšų panaudojimo ataskaitą už einamuosius kalendorinius metus;

7) nustato savivaldybės infrastruktūros plėtros įmokos mokėjimo ir atleidimo nuo jos mokėjimo tvarką, taip pat tvirtina kriterijus, pagal kuriuos nustatoma, kada savivaldybės infrastruktūros plėtros įmoka nemokama arba mokama dalimis.

2. Savivaldybės vykdomoji institucija:

1) organizuoja savivaldybės infrastruktūros plėtrą pagal savivaldybės ir (ar) vietovės lygmens teritorijų planavimo dokumentuose nustatytus prioritetinės savivaldybės infrastruktūros vystymo etapus;

2) aplinkos ministro nustatyta tvarka išduoda ir (ar) panaikina leidimus vykdyti žemės kasimo darbus.“;

4. atsižvelgiant į tai, kad nuo 2023-01-04 įsigaliojus GIKĮ pakeitimui, TIIS reglamentavimas SIPI yra perteklinis pripažinti netekusiu galios 6 straipsnio 2 dalies 6 punktą;

5. buvusį 6 straipsnio 2 dalies 7 punktą laikyti atitinkamai 6 punktu ir atsižvelgiant į vyriausiojo inžinieriaus funkcijas ir kompetencijas nustatyti, kad viena savivaldybės vyriausiojo inžinieriaus funkcijų yra *ne priimti sprendimus dėl žemės kasimo leidimo išdavimo (panaikinimo) ir su tuo susijusių ginčų nagrinėjimo*, o „*pagal kompetenciją teikti pasiūlymus dėl žemės kasimo leidimo išdavimo ar panaikinimo*“;

6. atsižvelgiant į tai, kad iki savivaldybės infrastruktūros plėtros sutarties sudarymo nėra galimybės apskaičiuoti tikslų savivaldybės infrastruktūros projektavimo ir įrengimo išlaidų, kad prieš sudarant šią sutartį neaiškus įrengiamos savivaldybės infrastruktūros mastas (kiekis, dydis) ir kiti duomenys, SIPI 7 straipsnio 4 dalyje numatoma galimybė (ne prievolė) tarp savivaldybės infrastruktūros plėtros iniciatoriaus ir organizatoriaus sudaryti preliminarą sutartį dėl savivaldybės infrastruktūros plėtros preliminarus masto (kiekio, dydžio) ir pasirengimo projektuoti. Pagal šį susitarimą iniciatorius turėtų teisę gauti prisijungimo prie susisiekimo komunikacijų ir inžinerinių tinklų sąlygas ir pagal jas parengti projektinius pasiūlymus (techninio projekto ir pagrindinės savivaldybės infrastruktūros plėtros sutarties sudarymo pagrindą). Pagal preliminarą sutartį parengtus projektinius pasiūlymus būtų galutinai suderinama, kas yra savivaldybės infrastruktūra, šios infrastruktūros preliminarus mastas (kiekis, dydis). Tai leistų tiksliai apskaičiuoti įrengiamos savivaldybės infrastruktūros projektavimo ir įrengimo išlaidas, privalomai nurodomas savivaldybės infrastruktūros plėtros sutartyje pagal SIPI nuostatas. Manytina, kad preliminaros sutartys ne tik paspartintų savivaldybės infrastruktūros plėtros sutarčių pasirašymo procesą, bet ir sumažintų savivaldybės infrastruktūros plėtros išlaidų perskaičiavimo atvejus baigiant statybą, biurokratinę našą savivaldybėms. Pažymėtina, kad sudaryti preliminarą sutartį nebūtų privaloma – tai iniciatoriui suteikiama galimybė. Atsižvelgdami į tai, siūlome papildyti SIPI 7 straipsnio 4 dalį konkretizuojant sutarties sudarymo sąlygų reikalavimus: „<...> Savivaldybės infrastruktūros plėtros organizatorius per 15 darbo dienų nuo savivaldybės infrastruktūros plėtros iniciatoriaus (iniciatorių) kreipimosi gavimo dienos raštu informuoja savivaldybės infrastruktūros plėtros iniciatorių (iniciatorius) apie pasiūlymo priėmimą ir sutarties sudarymo sąlygas (*informaciją apie teritorijų planavimo dokumentuose nustatytus reikalavimus savivaldybės infrastruktūros plėtros iniciatoriaus siūlomai inžinerinei savivaldybės infrastruktūrai projektuoti, galimybę Lietuvos Respublikos civilinio kodekso nustatyta tvarka sudaryti preliminarą sutartį ir kreiptis dėl prisijungimo prie inžinerinių tinklų ar susisiekimo komunikacijų sąlygų, siekiant nustatyti savivaldybės infrastruktūros plėtros iniciatoriaus siūlomos inžinerinės savivaldybės infrastruktūros plėtros preliminarų mastą (kiekį, dydį), išlaidas ir kitus duomenis, būtinus savivaldybės infrastruktūros plėtros sutarčiai pasirašyti*) arba apie motyvuotą pasiūlymo atmetimą.<...>“;

7. siūlytina pakeisti 8 straipsnio 1 dalį ir ją išdėstyti taip:

„1. Savivaldybės infrastruktūros plėtros sutartis sudaroma tarp savivaldybės infrastruktūros plėtros organizatoriaus, savivaldybės infrastruktūros plėtros iniciatoriaus (iniciatorių), savivaldybės infrastruktūros valdytojo (valdytojų) ir (ar) elektroninių ryšių infrastruktūros valdytojų vadovaujantis šiuo įstatymu ir Lietuvos Respublikos civiliniu kodeksu:

1) kai statybą leidžiantis dokumentas privalomas – iki statybą leidžiančio dokumento išdavimo;

2) kai statybą leidžiantis dokumentas neprivalomas ir, vadovaujantis Statybos įstatymu, siekiant įgyti teisę vykdyti statybos darbus privaloma pranešti apie statybos pradžią – iki šio pranešimo dienos;

3) kai neprivaloma pranešti apie statybos pradžią – iki statybos darbų pradžios.“;

8. SIPI 8 straipsnio 2 dalies nuoroda dėl Elektroninių ryšių įstatymo 38¹ straipsnio neaktuali (šio straipsnio neliko) ir dėl ateityje numatomų Elektroninių ryšių įstatymo nuostatų pakeitimų siūloma apibendrinta formuluotė, nenurodant konkrečių įstatymo straipsnių: „Kai vadovaujantis *Elektroninių ryšių įstatyme* nustatytais reikalavimais turi būti sudaroma sutartis dėl bendro elektroninių ryšių infrastruktūrų įrengimo ir bendras elektroninių ryšių infrastruktūrų įrengimas numatomas daugiašalėje savivaldybės infrastruktūros plėtros sutartyje, atskira sutartis dėl bendro elektroninių ryšių infrastruktūrų įrengimo nesudaroma.“;

9. papildyti SIPI 8 straipsnio 3 dalies 3 punktą, nustatant, kad savivaldybės infrastruktūros plėtros sutartis nesudaroma, kai: „siekama įrengti ar pastatyti *naują* kompleksinio ir (ar) specialiojo teritorijų planavimo dokumentuose nesuplanuotą savivaldybės infrastruktūrą. Šiuo atveju savivaldybės infrastruktūros plėtros sutartis sudaroma tik po to, kai savivaldybės infrastruktūros plėtros iniciatorius, vadovaudamasis Teritorijų planavimo įstatymo 6 straipsnio 3 dalies nuostatomis, sudaro teritorijų planavimo proceso inicijavimo sutartį, parengia atitinkamą teritorijų planavimo dokumentą ir atitinkama institucija jį patvirtina.“;

10. papildyti 8 straipsnio 4 dalį 9 punktu, nustatant, kad savivaldybės infrastruktūros plėtros organizatoriaus parengtose savivaldybės infrastruktūros plėtros sutarties standartinėse sąlygose turi būti nurodyta: „*ar savivaldybės infrastruktūros plėtros iniciatorius (kai jis yra savivaldybės infrastruktūros plėtros įmokos mokėtojas ir jam nuosavybės teise priklausančiame žemės sklype (jo dalyje) pagal teritorijų planavimo dokumentą numatyta savivaldybės infrastruktūros plėtra) sutinka, kad vadovaujantis šio įstatymo 15 straipsnio 5 dalimi, atsiskaitant už savivaldybės infrastruktūros plėtrai Vyriausybės nustatyta tvarka savivaldybės nuosavybės perleidžiamą jam nuosavybės teise priklausančią žemės sklypą (jo dalį), būtų įskaityta savivaldybės infrastruktūros plėtros įmoka (jos dalis).*“;

11. ištaisyti techninę klaidą SIPI 8 straipsnio 5 dalyje, t. y. vietoje 3 dalies įrašyti 4 dalį „Savivaldybės infrastruktūros plėtros sutartyje šalių sutarimu gali būti kitų šio straipsnio 4 dalyje nenurodytų, bet jų esmei neprieštarujančių sąlygų.“;

12. pakeisti SIPI 8 straipsnio 6 dalį taip: „6. Savivaldybės infrastruktūros plėtros sutartis įsigalioja ją pasirašius sutarties šalims ir savivaldybės infrastruktūros plėtros organizatoriui pasirašytą šios sutarties tekstą be šioje dalyje nurodytų asmens duomenų paskelbus Lietuvos Respublikos statybos leidimų ir statybos valstybinės priežiūros informacinėje sistemoje „Infostatyba“ (toliau – IS „Infostatyba“). Draudžiama skelbti savivaldybės infrastruktūros plėtros iniciatoriaus, statytojo (vystytojo), kuris yra fizinis asmuo, ir kitų fizinių asmenų vardą ir pavardę, asmens kodą, gimimo datą, gyvenamąją vietą ir kitus duomenis, iš kurių gali būti nustatyta jų asmens tapatybė. Už duomenų pateikimą be draudžiamų skelbti asmens duomenų atsako savivaldybės infrastruktūros plėtros organizatorius, teikiantis skelbti sutarties tekstą IS „Infostatyba“.“;

13. ištaisyti techninę klaidą SIPI 8 straipsnio 10 dalyje, t. y. vietoje 5 dalies įrašyti 6 dalį ir įrašyti sutrumpintą informacinės sistemos – IS „Infostatyba“ nuorodą;

14. papildyti 9 straipsnio 2 dalį 6 punktu ir 1–3 papunkčiais, susijusiais su savivaldybės infrastruktūros plėtros įmokos apskaičiavimu ir nustatyti, kad savivaldybės infrastruktūros plėtros organizatorius:

„6) apskaičiuoja savivaldybės infrastruktūros plėtros įmoką, kai ji mokama:

a) kai statybą leidžiantis dokumentas privalomas – iki statybą leidžiančio dokumento išdavimo;

b) kai statybą leidžiantis dokumentas neprivalomas ir, vadovaujantis Statybos įstatymu, siekiant įgyti teisę vykdyti statybos darbus privaloma pranešti apie statybos pradžią – iki šio pranešimo dienos;

c) kai neprivaloma pranešti apie statybos pradžią – iki statybos darbų pradžios.“;

15. atsižvelgiant į Statybos įstatymo pakeitimo įstatymo projekto nuostatas, pakeisti SIPI 10 straipsnį ir nurodyti, kad savivaldybės infrastruktūros plėtros iniciatorius: „1) kai statybą leidžiantis dokumentas privalomas (neprivalomas) ir, vadovaujantis Statybos įstatymu, siekiant įgyti teisę vykdyti statybos darbus privaloma pranešti apie statybos pradžią – iki šio pranešimo dienos, ar iki statybos darbų pradžios, kai šie darbai gali būti vykdomi nepranešus apie statybos pradžią, sumoka savivaldybės

infrastruktūros plėtros įmoką, išskyrus šio įstatymo 15 straipsnio 2 ir 3 dalyse nustatytus atvejus, kai ši įmoka nemokama arba nuo jos atleidžiama, arba kai sudarytoje savivaldybės infrastruktūros plėtros sutartyje nustatyta, kad ši įmoka mokama dalimis, kai infrastruktūros plėtros iniciatorius pateikia rašytinį prašymą savivaldybei dėl įmokos mokėjimo dalimis. Savivaldybės infrastruktūros plėtros įmoka dalimis turi būti sumokėta ne vėliau kaip iki statinių statybos užbaigimo dienos (jeigu atliekamos atskirų statinių statybos užbaigimo procedūros – iki pirmojo statinio statybos užbaigimo); “;

16. atsižvelgiant į nuo 2023-01-04 įsigaliojusį GIKĮ pakeitimą, pripažinti netekusiu galios 10 straipsnio 3 punktą;

17. atsižvelgiant į Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės išvados Nr. NV-1554 2, 3 ir 4 punktus, pakeisti SIPI 15 straipsnį:

„15 straipsnis. Savivaldybės infrastruktūros plėtros įmokos mokėtojai

1. Savivaldybės infrastruktūros plėtros įmoką moka teritorijoje, kurioje pagal galiojančius teritorijų planavimo dokumentus numatoma savivaldybės infrastruktūra, statomo naujo, rekonstruojamo pastato, esamą inžinerinį statinį rekonstruojančio į pastatą ir (ar) kito inžinerinio statinio, kuris nepriklauso savivaldybės infrastruktūrai ir jam naudoti reikalinga savivaldybės infrastruktūra, statytojas (vystytojas), išskyrus šio straipsnio 2 ir 3 dalyse nustatytus atvejus.

2. Savivaldybės infrastruktūros plėtros įmoka nemokama, kai statybą leidžiantis dokumentas išduodamas šių statinių statybai ar rekonstravimui:

1) valstybei svarbaus projekto statinio (statinių) ir (ar) valstybei svarbiam projektui įgyvendinti skirto statinio (statinių) valstybei svarbaus projekto teritorijoje, kurios ribas nustato Vyriausybė. Savivaldybės infrastruktūros plėtros organizatoriui informaciją, ar šiame punkte nurodytas statinys (statiniai) skirtas (skirti) valstybei svarbiam projektui įgyvendinti, pateikia subjektas, atsakingas už tokio projekto įgyvendinimą (laisvųjų ekonominių zonų teritorijoje – laisvosios ekonominės zonos valdymo bendrovė, pramonės parko, įsteigto pagal Investicijų įstatymo reikalavimus, teritorijoje – pramonės parko operatorius, stambių projektų, kaip jie nustatyti Investicijų įstatyme, teritorijoje – investuotojas, sudaręs stambiaus projekto investicijų sutartį);

2) geležinkelio infrastruktūros objekto (objektų), geležinkelio stočių ir joms aptarnauti skirtų statinių, susisiekimo ir inžinerinių komunikacijų aptarnavimo objekto (objektų) susisiekimo ir inžinerinių tinklų koridorių teritorijose, kai jų eksploatacijai nereikalinga savivaldybės infrastruktūra, išskyrus vietinės reikšmės kelius;

3) savivaldybės infrastruktūros ir (ar) jai aptarnauti skirtų statinių;

4) statinių, skirtų krašto apsaugos sistemos institucijų funkcijoms vykdyti, krašto apsaugos tikslams skirtose teritorijose;

5) užsienio valstybių diplomatinėjų atstovybių ir konsulinių įstaigų, Europos Sąjungos institucijų, jų įsteigtų įstaigų, tarptautinių organizacijų ir jų atstovybių, kurios naudojasi privilegijomis ir imunitetais pagal Lietuvos Respublikos tarptautines sutartis ir kitus teisės aktus.

3. Nuo savivaldybės infrastruktūros plėtros įmokos atleidžiami statytojai (vystytojai), kai pagal savivaldybės infrastruktūros plėtros sutartį jų lėšomis suprojektuotos, pastatytos ir (ar) įrengtos savivaldybės infrastruktūros išlaidos yra ne mažesnės negu apskaičiuota savivaldybės infrastruktūros plėtros įmoka. Šiuo atveju savivaldybės infrastruktūros plėtros iniciatoriams išmokamos kompensacijos už inžinerinės savivaldybės infrastruktūros plėtrą dydis lygus savivaldybės infrastruktūros plėtros sutartyje nustatytų savivaldybės infrastruktūros plėtros išlaidų ir savivaldybės infrastruktūros plėtros įmokos skirtumui. Kai statytojo (vystytojo) lėšomis suprojektuotos, pastatytos ir (ar) įrengtos savivaldybės infrastruktūros išlaidos, apskaičiuotos vadovaujantis šio įstatymo 13 straipsnio 3 dalimi, mažesnės negu apskaičiuota savivaldybės infrastruktūros plėtros įmoka, statytojas (vystytojas) sumoka šį skirtumą.

4. Savivaldybės taryba savo sprendimu, vadovaudamasi savo nustatyta tvarka ir savo patvirtintais kriterijais, gali nustatyti kitus, negu nurodyta šio straipsnio 2 ir 3 dalyse, atvejus, kai savivaldybės infrastruktūros plėtros įmoka nemokama. Šiuo atveju savivaldybės infrastruktūra pastatoma ir (ar) įrengiama savivaldybės biudžeto lėšomis.

5. Kai, vadovaujantis teritorijų planavimo dokumentu, savivaldybės infrastruktūros plėtrai reikalingas konkretus savivaldybės infrastruktūros plėtros įmokos mokėtoji nuosavybės teise

priklausantis žemės sklypas (jo dalis), šis žemės sklypas (jo dalis) gali būti įsigijamas savivaldybės nuosavybės Vyriausybės nustatyta tvarka. Savivaldybės infrastruktūros plėtros organizatoriaus ir savivaldybės infrastruktūros plėtros įmokos mokėtojo susitarimu atsiskaitant už savivaldybės nuosavybės perleidžiamą savivaldybės infrastruktūros plėtros įmokos mokėtoji nuosavybės teise priklausantį žemės sklypą (jo dalį), įskaitoma savivaldybės infrastruktūros plėtros įmokos mokėtojo privaloma sumokėti savivaldybės infrastruktūros plėtros įmoka (jos dalis), lygi perleidžiamo žemės sklypo (jo dalies) rinkos vertei, nustatyta atlikus individualų turto vertinimą Lietuvos Respublikos turto ir verslo vertinimo pagrindų įstatymo nustatyta tvarka. Tokiu atveju savivaldybės infrastruktūros plėtros įmokos mokėtojo prievolė sumokėti savivaldybės infrastruktūros plėtros įmoką (jos dalį) laikoma įvykdyta. Kai perleidžiamo žemės sklypo (jo dalies) rinkos vertė, nustatyta atlikus individualų turto vertinimą Turto ir verslo vertinimo pagrindų įstatymo nustatyta tvarka, yra mažesnė už mokėtiną savivaldybės infrastruktūros plėtros įmoką (jos dalį), savivaldybės infrastruktūros plėtros įmokos mokėtojas sumoka šį skirtumą.

6. Šio straipsnio 5 dalyje nustatytas savivaldybės infrastruktūros plėtros įmokos (jos dalies) įskaitymo būdas taikomas neatsižvelgiant į tai, ar perleidžiamame žemės sklype (jo dalyje), reikalingame savivaldybės infrastruktūros plėtrai, savivaldybės infrastruktūros plėtros įmokos mokėtojas pagal savivaldybės infrastruktūros plėtros sutartį vykdo savivaldybės infrastruktūros, reikalingos savivaldybės infrastruktūros plėtros įmokos mokėtojo planuojamam statyti naujam ir (ar) rekonstruoti esamam pastatui, inžineriniam statiniui, kuris nepriklauso savivaldybės infrastruktūrai, ir (ar) esamam inžineriniam statiniui rekonstruoti į pastatą, projektavimą, įrengimą ir (ar) statybą.

7. Kai neišduodamas statybą leidžiantis dokumentas, savivaldybės infrastruktūros plėtros įmoka grąžinama savivaldybės infrastruktūros plėtros mokėtoji raštu pateikus prašymą savivaldybei. Savivaldybės infrastruktūros plėtros įmoka grąžinama per 3 mėnesius nuo prašymo grąžinti savivaldybės infrastruktūros plėtros įmoką pateikimo. Prašyme nurodoma savivaldybės infrastruktūros plėtros įmokos mokėtojo atsiskaitomoji sąskaita, į kurią sugrąžinama įmokėta savivaldybės infrastruktūros plėtros įmoka.“;

18. atsižvelgiant į 4 straipsnio 1 dalies pakeitimą 2 dalimi (pagal Vidaus reikalų ministerijos 2022-04-20 rašte Nr.1D-2242 pateiktas pastabas) ir tai, kad nuo 2023-01-04 įsigaliojo GIKĮ pakeitimas, pripažinti netekusia galios 16 straipsnio 3 dalį;

19. atsižvelgiant į tai, kad nuo 2023-01-04 įsigaliojo GIKĮ pakeitimas, pripažinti netekusia galios 16 straipsnio 3¹ dalį;

20. nustatyti, kad:

– šis įstatymas, išskyrus šio įstatymo 5 straipsniu keičiamo 8 straipsnio 1 dalį, 6 straipsniu keičiamo 9 straipsnio 2 dalies 6 punktą ir 7 straipsniu keičiamo 10 straipsnio 1 dalį, įsigalioja 2024 m. sausio 1 d.;

– Vyriausybė iki 2023 m. gruodžio 31 d. priima šio įstatymo 5 straipsnio 3 dalimi keičiamo 8 straipsnio 4 dalies 9 punkte ir šio įstatymo 8 straipsniu keičiamo 15 straipsnio 5 ir 6 dalyse nurodytoms funkcijoms įgyvendinti reikalingus teisės aktus;

– šio įstatymo 5 straipsniu keičiamo 8 straipsnio 1 dalis, 6 straipsniu keičiamo 9 straipsnio 2 dalies 6 punktas ir 7 straipsniu keičiamo 10 straipsnio 1 dalis įsigalioja 2024 m. liepos 1 d.

Patvirtinus Įstatymo projektu Nr. 8 siūlomus pakeitimus būtų suteikta teisė Vyriausybei įgaluoti atitinkamą instituciją, atsižvelgus į jos institucijos kompetenciją, atlikti įstatyme nurodytas teritorijų planavimo proceso įgyvendinimo vykdomąsias funkcijas.

Patvirtinus Įstatymo projektu Nr. 8 siūlomus pakeitimus būtų suderintos Teritorijų planavimo įstatymo ir Architektūros įstatymo nuostatos, jų taikymas taptų aiškesnis.

Įstatymo projektais Nr. 1, Nr. 9-11 siūloma numatyti, kad Vyriausybės ar jos įgalios institucijos nustatytais atvejais statinių ir kilnojamųjų daiktų skaitmeniniai duomenys naudojant statinio informacinį modeliavimą ir NSIK yra kuriami, tvarkomi, valdomi ir viešinami pagal Vyriausybę ar jos įgalios institucijos nustatytus atvejus ir tvarką. Patvirtinus Įstatymo projektais Nr. 1, 9-11 siūlomus pakeitimus, susijusius su duomenų skaitmeninimu, bus nustatytos esminės sąlygos viešojo sektoriaus statinių, įskaitant ir kilnojamųjų daiktų kūrimui ir eksploatavimui skiriamus išteklius naudoti efektyviai. Sudarys prielaidas skatinti viso nacionalinio statybos sektoriaus technologinę pažangą ir konkurencingumą. Užtikrins vieningą skaitmeninių duomenų statybos sektoriuje kūrimą, tvarkymą, valdymą ir viešinimą.

Įstatymo projektu Nr. 12 siūloma nustatyti, kad Valstybinės žemės nuomininkas, pageidaujantis įgyvendinti valstybinės žemės nuomos sutartyje numatytą galimybę statyti naujus ir (ar) rekonstruoti esamus statinius ar įrenginius, iki teisės vykdyti statybos darbus įgijimo, o jeigu jų statybai neprivaloma įgyti teisės vykdyti statybos darbus, iki naujų statinių ar įrenginių statybos ir (ar) esamų rekonstravimo pradžios Vyriausybės nustatyta tvarka turi sumokėti 50 procentų atlyginimo už galimybę statyti valstybinėje žemėje į valstybės biudžetą, 50 procentų atlyginimo už teisę statyti valstybinėje žemėje – į savivaldybės, kurios teritorijoje yra žemės sklypas, biudžetą.

5. Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo rezultatai (jeigu rengiant Įstatymo projektą toks vertinimas turi būti atliktas ir jo rezultatai nepateikiami atskiru dokumentu), galimos neigiamos priimto įstatymo pasekmės ir kokių priemonių reikėtų imtis, kad tokių pasekmių būtų išvengta

Detalesni Įstatymų projektų numatomo teigiamo reguliavimo poveikio vertinimo rezultatai pateikiami aiškinamojo rašto 4 dalyje.

Dėl poveikio atitinkamai sričiai. Priėmus Įstatymų projektus Nr. 1, Nr. 2 ir Nr. 3 ir Nr. 12 būtų supaprastintas ir sutrumpintas statybą leidžiančio dokumento išdavimo procesas. Įstatymų projektų nuostatos sudarytų galimybę atsisakyti savivaldybės pritarimo projektiniams pasiūlymams stadijos, taip sumažinant administracinę naštą ir išvengiant pakartotinių, savivaldybei pateiktų statinių projektų, tikrinimų. Įstatymų projektų nuostatos padidins pasitikėjimą statybos dalyviais (statinio projekto, statinio ekspertizės rangovais, statytoju (užsakovu), statinio projektuotoju), suteikiant jiems daugiau atsakomybių rengiant, atliekant ekspertizę ar pateikiant statinio projektą.

Priėmus Įstatymų projektus Nr. 4 ir Nr. 5, būtų užtikrinama Architektų rūmų savivalda, vykdant įstatymuose nustatytas funkcijas, t. y. atliekant valstybės patikėtas viešąsias funkcijas, būtų užtikrinta Architektų rūmų ir jų organų darbo ir jų narių funkcionavimas.

Priėmus Įstatymo projektą Nr. 4, būtų nustatyti aiškesni architektūros kokybės kriterijai ir užtikrintas skaidresnis jų taikymas vertinant architektūros kokybę.

Poveikis savivaldybių infrastruktūros plėtrai

Įstatymo projekte Nr. 7 siekiama tobulinti SIPI nuostatas pagal savivaldybių pateiktus infrastruktūros plėtros teisinio reguliavimo pasiūlymus. Įstatymo projektu Nr. 7 siekiama spartinti savivaldybių infrastruktūros plėtros procesą:

- vietoje sudėtingos, ilgai trunkančios žemės paėmimo visuomenės poreikiams procedūros siekiama sudaryti sąlygas vykdyti nuosavybės teise valdomų žemės sklypų (jų dalių), reikalingų savivaldybės infrastruktūros plėtrai įsigijimą savivaldybės nuosavybės Vyriausybės nustatyta tvarka ir šiuo atveju, atleisti statytojus (vystytojus) nuo savivaldybės infrastruktūros plėtros įmokų (ar jas mažinti);

- siekiama vyr. inžinierių vykdomų funkcijų optimizavimo (siūloma atsisakyti žemės kasimo leidimų išdavimo ar naikinimo ir su tuo susijusių ginčų nagrinėjimo), suteikiant šią teisę savivaldybės vykdomajai institucijai;

Neigiamos pasekmės – nenumatomos.

Dėl poveikio valstybės finansams.

Įstatymų projektų įgyvendinimui - Lietuvos Respublikos statybos leidimų ir statybos valstybinės priežiūros informacinės sistemos „Infostatyba“ pokyčiams - planuojama, kad reikės apie 200 000 (du šimtai tūkstančių) eurų valstybės biudžeto lėšų, priklausomai nuo iškeltų uždavinių.

Dėl poveikio viešojo valdymo sistemai.

Įstatymų projektų Nr. 1, Nr. 2 ir Nr. 3 Nr. 12 priėmimas iš esmės prisidėtų prie teigiamo poveikio viešojo valdymo sistemai, sprendimų priėmimo proceso skaidrumo ir efektyvumo.

Įstatymų projektų Nr. 1, Nr. 2 ir Nr. 3 nuostatos padidins pasitikėjimą statybos dalyviais (statinio projekto, statinio ekspertizės rangovais, statytoju (užsakovu), statinio projektuotoju) ir sudarys prielaidas didinti šių subjektų atsakomybę, taip sudarydama esmines prielaidas gerinti jų veiklos kokybę ir statinių projektavimo, statybos darbų kokybę, kartu mažinant kitų institucijų veikiančių šioje srityje naštą.

Įstatymo projektų Nr. 4 ir Nr. 5 priėmimas netiesiogiai prisidėtų prie teigiamo poveikio viešojo valdymo ir sprendimų priėmimo proceso.

Įstatymo projektu Nr. 4 nustačius aplinkos ministrui įgaliojimą patvirtinti Architektūros kokybės vertinimo metodiką, patvirtinus ją, būtų sukurta aiškesnė architektūros kokybės vertinimo sistema, taikytina visiems, dalyvaujantiems statinio projektavimo ir teritorijų planavimo procesuose.

Įstatymo projektu Nr. 4 nustačius reikalavimą, kad rengiant Architektūros įstatyme reglamentuotų objektų architektūrinius konkursus, būtų taikomi vertinimo kriterijai, kurie remtųsi kainos ar sąnaudų ir kokybės santykiu, būtų apsaugota nuo nepagrįsto statinių projektavimo ir teritorijų planavimo dokumentų rengimo įkainių mažinimo, sudarytos galimybės skaidresniems, viešąjį interesą tenkinantiems statinių projektavimo ir teritorijų planavimo procesams.

Įstatymo projektu Nr. 4 nustačius terminą, per kurį savivaldybių tarybos turėtų savo sprendimais pripažinti objektus, kuriems privaloma rengti architektūrinius konkursus (siūloma per 2 metus nuo Įstatymo projekto Nr. 4 įsigaliojimo), savivaldybės būtų įpareigosios šią prievolę įvykdyti per konkretų terminą.

Atlyginus Architektų rūmų nariams už veiklą Architektų rūmų kolegialiuose organuose, atsirastų didesnė narių atsakomybė už šios veiklos vykdymą, tikėtina pagerėtų Architektų rūmų organų darbo kokybė, kas prisidėtų prie teigiamo Architektų rūmų profesinės savivaldos įgyvendinimo.

Kitų įstatymų projektų priėmimas papildomo poveikio viešojo valdymo sistemai neturės.

Dėl poveikio administracinei naštai.

Administracinės naštos skaičiavimas neatliekamas, nes Įstatymų projektais papildomos ir patikslinamos jau galiojančios nuostatos, todėl manytina, kad dėl šių pakeitimų administracinė našta nepadidės.

6. Kokią įtaką priimtas įstatymas turės kriminogeninei situacijai, korupcijai

Įtakos kriminogeninei situacijai, korupcijai nenumatoma.

Aiškūs ir skaidrus Įstatymo projekte Nr. 7 nurodytų nuostatų patikslinimas ir jose taikomas teisinis reglamentavimas mažins korupcijos galimybę.

7. Kaip įstatymo įgyvendinimas atsilieps verslo sąlygoms ir jo plėtrai

Įstatymų projektai Nr. 1, Nr. 2, Nr. 3 ir Nr. 12 darys teigiamą poveikį statybos verslui ir jo plėtrai, nes bus supaprastinamas ir sutrumpinamas statybą leidžiančio dokumento išdavimo procesas, taip skatinant Lietuvos statybos sektoriaus konkurencingumą ir veiklos kokybę.

Įstatymų projektų Nr. 4 ir Nr. 5 priėmimas neigiamo poveikio verslo aplinkai neturės. Įstatymo projektas Nr. 4 galimai turės teigiamą poveikį verslo aplinkai, nes pagal aplinkos ministro patvirtintą metodiką parengus architektūros kokybės kriterijų taikymo rekomendacijas, statinių projektavimo procesas taptų aiškesnis ir skaidresnis.

Įgyvendinant Įstatymo projektą Nr. 7 siekiama spartesnio savivaldybių infrastruktūros plėtros proceso. Tais atvejais, kai vietoje sudėtingos ir ilgos žemės paėmimo visuomenės poreikiams procedūros vadovaujantis teritorijų planavimo dokumentu, savivaldybės infrastruktūros plėtrai reikalingą konkretų savivaldybės infrastruktūros plėtros įmokos mokėtojui nuosavybės teise priklausantį žemės sklypą (jo dalį), įsigyti savivaldybės nuosavybėn.

Įstatymų projektų neigiamų pasekmių nenumatoma.

8. Ar Įstatymo projektas neprieštarauja strateginio lygmens planavimo dokumentams

Įstatymo projektai neprieštarauja strateginio lygmens planavimo dokumentams.

9. Įstatymo inkorporavimas į teisinę sistemą, kokius teisės aktus būtina priimti, kokius galiojančius teisės aktus reikia pakeisti ar pripažinti netekusiais galios.

Priėmus įstatymų projektus reikės pakeisti:

1) Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2004 m. kovo 25 d. įsakymą Nr. D1-131 „Dėl Architekto profesinės kvalifikacijos pripažinimo norint užsiimti architekto profesine veikla ar laikinai ir kartais teikti architektūrines paslaugas Lietuvos Respublikoje tvarkos aprašo patvirtinimo“,

2) Lietuvos architektų rūmų statutą. Pripažinti netekusiu galios Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2012 m. birželio 18 d. įsakymą Nr. D1-526 „Dėl Architekto profesinės kvalifikacijos vertinimo komisijos sudėties ir nuostatų patvirtinimo“;

3) Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2016 m. gruodžio 12 d. įsakymą Nr. D1-878 „Dėl statybos techninio reglamento STR 1.05.01:2017 „Statybą leidžiantys dokumentai. Statybos užbaigimas. Statybos sustabdymas. Nebaigto statinio registravimas ir perleidimas. Savavališkos statybos padarinių šalinimas. Statybos pagal neteisėtai išduotą statybą leidžiantį dokumentą padarinių šalinimas“;

4) Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2016 m. lapkričio 7 d. įsakymą Nr. D1-738 „Dėl statybos techninio reglamento STR 1.04.04:2017 „Statinio projektavimas, projekto ekspertizė“. Reikės parengti aplinkos ministro įsakymu tvirtinamą Architektūros kokybės vertinimo metodiką;

5) Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2017 m. gruodžio 13 d. nutarimu Nr. 1036 „Dėl Žemės, esamų pastatų ar kitų nekilnojamųjų daiktų įsigijimo arba nuomos ar teisių į šiuos daiktus įsigijimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ patvirtintą Žemės, esamų pastatų ar kitų nekilnojamųjų daiktų įsigijimo arba nuomos ar teisių į šiuos daiktus įsigijimo tvarkos aprašą.

6) Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2014 m. sausio 7 d. įsakymą Nr. D1-21 „Dėl kompleksinio teritorijų planavimo dokumentų sprendinių įgyvendinimo stebėsenos turinio ir stebėsenos atlikimo tvarkos aprašo patvirtinimo“;

7) Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. vasario 26 d. nutarimą Nr. 280 „Dėl Lietuvos Respublikos statybos įstatymo Nr. I-1240 įgyvendinimo“.

10. Ar Įstatymo projektas parengtas laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos, Teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimų, o Įstatymo projekto sąvokos ir jas įvardijantys terminai įvertinti Terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka

Įstatymo projektas parengtas laikantis Valstybinės kalbos, Teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimų ir atitinka bendrinės lietuvių kalbos normas. Su Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos komisija bus derinami įstatymo projekte Nr. 1 patikslintos ir apibrėžtos naujos sąvokos.

11. Ar Įstatymo projektas atitinka Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatas ir Europos Sąjungos dokumentus

Įstatymo projektas neprieštarauja Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatomis ir Europos Sąjungos dokumentams.

12. Jeigu įstatymui įgyvendinti reikia įgyvendinamųjų teisės aktų, – kas ir kada juos turėtų priimti

Aplinkos ministerija atsakinga už teisės aktų parengimą, suderinimą ir priėmimą:

1) Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2016 m. gruodžio 12 d. įsakymą Nr. D1-878 „Dėl statybos techninio reglamento STR 1.05.01:2017 „Statybą leidžiantys dokumentai. Statybos užbaigimas. Statybos sustabdymas. Nebaigto statinio registravimas ir perleidimas. Savavališkos statybos padarinių šalinimas. Statybos pagal neteisėtai išduotą statybą leidžiantį dokumentą padarinių šalinimas“;

2) Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2016 m. lapkričio 7 d. įsakymą Nr. D1-738 „Dėl statybos techninio reglamento STR 1.04.04:2017 „Statinio projektavimas, projekto ekspertizė“;

3) Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2004 m. kovo 25 d. įsakymą Nr. D1-131 „Dėl Architekto profesinės kvalifikacijos pripažinimo norint užsiimti architekto profesine veikla ar laikinai ir kartais teikti architektūrinės paslaugas Lietuvos Respublikoje tvarkos aprašo patvirtinimo“;

4) Lietuvos architektų rūmų statutą. Pripažinti netekusiu galios Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2012 m. birželio 18 d. įsakymą Nr. D1-526 „Dėl Architekto profesinės kvalifikacijos vertinimo komisijos sudėties ir nuostatų patvirtinimo“;

Reikės parengti aplinkos ministro įsakymu tvirtinamą Architektūros kokybės vertinimo metodiką;

5) Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2017 m. gruodžio 13 d. nutarimu Nr. 1036 „Dėl Žemės, esamų pastatų ar kitų nekilnojamųjų daiktų įsigijimo arba nuomos ar teisių į šiuos daiktus įsigijimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ patvirtintą Žemės, esamų pastatų ar kitų nekilnojamųjų daiktų įsigijimo arba nuomos ar teisių į šiuos daiktus įsigijimo tvarkos aprašą;

6) Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2014 m. sausio 7 d. įsakymą Nr. D1-21 „Dėl kompleksinio teritorijų planavimo dokumentų sprendinių įgyvendinimo stebėsenos turinio ir stebėsenos atlikimo tvarkos aprašo patvirtinimo“;

7) Elektros įrenginių įrengimo bendrosios taisyklės, patvirtintos Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2012 m. vasario 3 d. įsakymu Nr. 1-22 „Dėl Elektros įrenginių įrengimo bendrųjų taisyklių patvirtinimo“;

8) Skirstomųjų dujotiekių įrengimo taisyklės, patvirtintos LR energetikos ministro 2016 m. gegužės 17 d. įsakymas Nr. 1-162 „Dėl skirstomųjų dujotiekių įrengimo taisyklių patvirtinimo“;

9) Elektroninių ryšių infrastruktūros vystymo specialiųjų planų rengimo taisyklės, patvirtintos Lietuvos Respublikos susisiekimo ministro ir Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2016 m. rugsėjo 19 d. įsakymu Nr. 3-306(1.5 E)/D1-632 „Dėl elektroninių ryšių infrastruktūros vystymo specialiųjų planų rengimo taisyklių patvirtinimo“; 8) Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. vasario 26 d. nutarimą Nr. 280 „Dėl Lietuvos Respublikos statybos įstatymo Nr. I-1240 įgyvendinimo“.

10) Reikės parengti aplinkos ministro įsakymu tvirtinamą Architektūros kokybės vertinimo metodiką; Aplinkos ministras ir Lietuvos Respublikos architektų rūmai iki 2023 m. gruodžio 31 d. turės priimti Įstatymų projektų Nr. 1 ir Nr. 2 įgyvendinamuosius teisės aktus.

13. Kiek valstybės, savivaldybių biudžetų ir kitų valstybės įsteigtų fondų lėšų prireiks įstatymui įgyvendinti, ar bus galima sutaupyti (pateikiami prognozuojami rodikliai einamaisiais ir artimiausiais 3 biudžetiniais metais)

Įstatymų projektų įgyvendinimui - Lietuvos Respublikos statybos leidimų ir statybos valstybinės priežiūros informacinės sistemos „Infostatyba“ pokyčiams - planuojama, kad reikės apie 200 000 (du šimtai tūkstančių) eurų valstybės biudžeto lėšų, priklausomai nuo išskeltų uždavinių.

14. Įstatymo projekto rengimo metu gauti specialistų vertinimai ir išvados

Dėl Įstatymo projektų Nr. 1 – Nr. 6 ir Įstatymo projektų Nr. 8 – Nr. 12 rengimo metu specialistų vertinimų ir išvadų negauta.

Pirminis Įstatymo projekto Nr. 7 projektas Vyriausybei teiktas (TAIS, Nr. 22-3074(2) 2022-05-13 (2022-06-08 gražintas). Pakartotinai teikiamas Įstatymo projektas Nr. 7 pakoreguotas pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės išvadą Nr. NV-1554.

Pirminis Įstatymo projektas Nr. 7 2022-03-08 teiktas derinti institucijoms ir visuomenei Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarijos teisės aktų informacinėje sistemoje (TAIS) Nr. 22-3074(2).

Pastabų pateikė: Teisingumo ministerija, Žemės ūkio ministerija, Ekonomikos ir inovacijų ministerija, Valstybės įmonė „Registru centras“, UAB „Vilniaus vandenys“, AB „LTG Infra“ AB „Lietuvos geležinkeliai“ grupės dalis, Kauno technologijos universiteto Architektūros ir statybos institutas, Vilniaus miesto savivaldybės administracijos pastabos, kurias persiuntė Lietuvos savivaldybių asociacija, Viešoji įstaiga „Investuok Lietuvoje“, Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerija.

Be pastabų derino: Nacionalinė žemės tarnyba prie Žemės ūkio ministerijos, Finansų ministerija, Susisiekimo ministerija, Lietuvos automobilių kelių direkcija prie Susisiekimo ministerijos, Lietuvos geologijos tarnyba, Užsienio reikalų ministerija, Sveikatos apsaugos ministerija, Kultūros ministerija, Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamentas prie Vidaus reikalų ministerijos, Valstybės sienos apsaugos tarnyba prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos, Krašto apsaugos ministerija, Valstybinė vartotojų teisių apsaugos tarnyba, Švietimo, mokslo ir sporto ministerija, Nacionalinis visuomenės sveikatos centras prie Sveikatos apsaugos ministerijos, Neįgalųjų reikalų departamentas prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos, Lietuvos transporto saugos administracija, Valstybinė energetikos reguliavimo taryba, Policijos departamentas prie Vidaus reikalų ministerijos, AB „Amber Grid“, Europos socialinio fondo agentūra, VŠĮ Centrinė projektų valdymo agentūra, Valstybinė teritorijų planavimo ir statybos inspekcija, Kultūros paveldo departamentas, VĮ „Turto bankas“.

Į pastabas ir pasiūlymus iš esmės atsižvelgta. Pastabos, į kurias neatsižvelgta, įvertintos derinimo pažymoje. Specialiųjų tyrimų tarnybai 2022-04-12 pateikta pastabų ir pasiūlymų įgyvendinimo pažyma Nr. (14-3)-D8-1944.

15. Reikšminiai žodžiai, kurių reikia šiems projektams įtraukti į kompiuterinę paieškos sistemą, įskaitant Europos žodyno „Eurovoc“ terminus, temas bei sritis

Nėra.

16. Kiti, iniciatorių nuomone, reikalingi pagrindimai ir paaiškinimai

Nėra.
